

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک خپرونه

شېرم کال، نهه شپېتمه گڼه، د کب میاشت

سال نو مبارک

د افغانستان بانک خبرتيا

په خپلو راکړو او ورکړو او اقتصادي معاملو کې د اسعارو له اخیستلو څخه مخنیوی وکړی او هغه اشخاصو ته چې په خپلو پولي معاملو کې له اسعارو څخه کار اخلي، وویي چې زموږ ملي پیسې زموږ د فرهنگ، تاریخ او زموږ د ملي هویت نښه (سمبول) او د هغې ترویج او دود د افغانانو پیژندګلوي او د عالي فرهنگ ښکارندوی دی. په معاملاتو کې له خپلو ملي پیسو څخه ګټه واخلي خو ملي پیسې مو پیاوړې او لا زیات ثبات پیدا کړي. ■

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسول: یما عقیف

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: مدیریت نشرات

فوتوژونالیست: زیرک ملیا

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

د دې گڼې مطالب

پیروی از احکام قانون وجیبه تمام افغان هاست.

یک گام مؤثر دیگر در راستای استحکام سکتور مالی و بانکی کشور

بانکداری در افغانستان در یک دهه و دورنمای آن

تجلیل از روز جهانی زن در د افغانستان بانک

سرمایه گذاری چین در افغانستان

بانکونه په ملي اقتصاد کې څه اهمیت لري؟

کمک های بانک انکشاف آسیایی به افغانستان

صنعت Industry

ادامه سلسله کمک های اقتصادی جهان به افغانستان

پول شویی و اثرات آن بر اقتصاد

د افغانستان د بانکداری قانون

انگیزه ایجاد پول

گزارش فعالیت های سال 1391 آمریت زون شمال شرق د افغانستان بانک

ارزیابی اجراءات کارکنان

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

د اعتباراتو د ثبت سیستم جوړول، د اعتبار په برخه کې د شونې خطرونو له رامنځته کېدو څخه د مخنیوي لپاره یو ګټور ګام

لکه څنګه چې پوهیږو د سوداګرو، پانګه اچوونکو او متشبثینو د فعالیتونو پراخه ساحه نیغه په نیغه له بانکي فعالیتونو او آسانتیاو سره تړاو لري. د کورنیو صنایعو، سوداګري او ... د تمویلونکي په توګه، بانکونه د اقتصادي کړنو په پرمختګ کې د پام وړ رول لوبوي. په بانکي سیستم کې د بدلونونو او پرمختګونو په راتلو سره کېدای شي تر ډېره حده د سوداګري، پانګې اچونې او د هېواد د اقتصادي ودې لپاره ګټور پرې وځي او د دې ترڅنګ د اعتباراتو په برخه کې د پیروونکو او بانکونو ترمنځ دوه اړخیز اعتماد رامنځته کړي.

د تېرې لسيزې په موده کې د افغانستان بانکي نظام هېواد ته ډېرې لاسته راوړنې وړپه برخه کړي، چې ترڅنګ یې له یو شمېر ستونزو سره هم مخامخ و. د افغانستان بانکونه د ښه سیالیت درلودونکي دی، سره له دې چې د امانت ایښودونکو ډېر امانتونه له ځان سره لري، خو د اعتباراتو د ثبت یو منظم سیستم د نشتون له امله چې له لارې یې پیسې خوندي کېږي، نشو کولی چې د خصوصي سکتور اړوند سوداګرو یا متشبثینو ته په ډاډه توګه د اړتیا وړ پورونه ورکړي.

د افغانستان بانک، د دې ستونزې د هوارولو او د هېواد د بانکي نظام د اړتیاوو د برابرولو لپاره دا یې خپله دنده وګڼله چې په خوندي، ګټوره او ډاډمنه توګه د پور ورکولو په موخه د اعتباراتو د ثبت یو سیستم جوړ کړي ترڅو د هېواد بانکونه وکړای شي له یو واحد سیستم څخه د پور اخیستونکي په اړه او نور اړوند کره معلومات ترلاسه کړي او د پور ورکولو له لارې د متشبثینو فعالیت ته وده ورکړي ترڅو د هېواد د اقتصاد د پرمختګ او د عامه هوساینې سبب وګرځي.

بالاخره د افغانستان بانک د هلو ځلو او د کورني او بهرنی تمویلونکي ادارو په همکارۍ، د عامه اعتباراتو د ثبت سیستم د روان کال د کب په میاشتې کې جوړ او د یوې غونډې له لارې رسماً پرانیستل شو.

دا سیستم نه یوازې پر مالي ادارو باندې د افغانستان بانک څارونکي رول پیاوړی کوي بلکې بانکونه او نورې مالي ادارې د دې وړ ګرځوي خو له یو واحد سیستم څخه د پور اخیستونکي ځانګړتیاوې، د پور وړونکو سوابق او نور اعتباري معلومات ترلاسه کړي او د هغې له مخې د متشبثینو د اړتیا وړ پورونه د هغوي د اقتصادي کړنو د ودې لپاره، ورکړي. د دې سیستم په رامنځته کېدو سره هڅه شوې چې د شونې خطرونو له رامنځته کېدو څخه مخنیوی وشي، خو د پور د بیا ورکړې ستونزه تر

ډېره حده هواره شي. ■

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت

د عدلي وزارت

رسمي جريدې

هوق العاده گڼه

د افغانستان اساسي قانون

قانون اساسي افغانستان

پيروي از احكام قانون وجيبه همه افغان هاست

قانون اساسی عالی ترین سند تقنینی و حقوقی یک کشور و رهنما برای سایر قوانین محسوب می شود که نباید سایر قوانین با آن در مغایرت قرار داشته باشند.

این قانون به منظور تصریح و تشریح اصول سیاسی، ساختار دولت، جایگاه نظام اقتصادی، حدود قدرت سیاسی، بیریق، سرود ملی، تحکیم وحدت ملی و سایر موارد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و دفاعی کشور تصویب می شود که تضمین کننده حقوق تمام اتباع یک کشور به شمار می رود.

قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان توسط لویه جرگه بتاريخ ۱۴، جدی، ۱۳۸۲ با در نظر داشت واقعیت های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی کشور و مقتضیات عصر حاضر تصویب و بتاريخ ۶، دلو، ۱۳۸۲ توسط جلالتماب حامد کرزی رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان که در آن وقت ریاست اداره مؤقت را بدوش داشت، توشیح گردید.

چون قانون اساسی افغانستان در برگیرنده مسایلی است که باعث تحکیم وحدت ملی، تمامیت ارضی، مجادله با بی عدالتی و ناسامانی، ایجاد جامعه مدنی عاری از ظلم، تبعیض و استبداد و سایر مواردی که تضمین کننده آینده درخشان کشور و حقوق سایر اتباع کشور می باشد، بنا لازم و ضروری است تا تمام افراد جامعه منحصیث وجیبه ملی از آن پیروی نمایند، تا سبب رفاه همگانی، تحقق اهداف دموکراسی و تحکیم وحدت ملی گردد. ■

یک گام مؤثر دیگر در راستای استحکام سکتور مالی و بانکی کشور

رسانید.

در این محفل محترم نور الله دلاوری رئیس گُل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک، محترم خلیل صدیق رئیس اتحادیه بانکداران افغانستان، محترم زلمی شیرزاد آمر پروژه استحکام مالی، خانم گلیمت جفرین متخصص سکتور مالی خصوصی آسیای جنوبی بانک جهانی، خانم میگن اندیوز کارمند ارشد عملیاتی IFC، رانیر گریسن نماینده کمپنی کریدت انفو، آمرین دیپارتمنت های د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های اطلاعات جمعی اشتراک نموده بودند.

در ابتدای محفل محترم دلاوری ایجاد سیستم ثبت اعتبارات عامه و افتتاح سیستم ثبت تضمینات اموال منقول را یک گام مؤثر در راستای استحکام هر چه

پس از سال ۲۰۰۱ و روی کار آمدن نظام اقتصاد بازار، تغییرات مثبت و رشد چشمگیر در همه عرصه ها به وجود آمد و همگام با این تغییرات سکتور بانکی کشور نیز رشد قابل ملاحظه یی داشته است. د افغانستان بانک با در نظر داشت شرایط موجود و مقتضیات زمان همواره تلاش نموده تا با بکار گیری اقدامات لازم دستاورد های گذشته را حفظ و از خطرات احتمالی جلوگیری نماید که یکی از این اقدامات پروژه های استحکام سکتور مالی افغانستان است. دستاورد های این پروژه را می توان تقویه زیربناهای ثبت اعتبارات عامه، ثبت تضمینات اموال منقول، ایجاد انستیتیوت مالی و بانکی افغانستان، ظرفیت سازی منابع بشری و... برشمرد.

محترم نورالله دلاوری رئیس گُل د افغانستان بانک طی محفلی که بتاريخ ۱ حوت ۱۳۹۱ هجری خورشیدی در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک برگزار گردیده بود، ثبت تضمینات اموال منقول را رسماً افتتاح و قرار داد ثبت اعتبارات عامه را با کمپنی محترم کریدت انفو به ارزش مجموعی ۲.۲ میلیون دالر امریکایی که از جانب بانک جهانی تمویل می گردد، به امضا

دې سیستم د رامنځ ته کیدو نه مخکې د پورونو د ثبت پړاو ډیره ساده وه، او د ټولو پورونو ورکول معلومات نا سمه وه چې د هغه نه دقیقه معلومات نشو ترلاسه کیده.

اوس مهال د بانکونو لاس رسې په دغه سیستم باندې د اعتباري احتمالي خطراتو پیژندنه او د هغه مخ نیوې لپاره یوه جدې اړتیا گڼل کیږي. بانکونه موظف دي د پور ورکونکې او د پور اخیستونکې نور معلومات په دغه سیستم کې ثبت کړي. تر سو د هېواد نور بانکونه د دغه معلومات په پام کې نیولو سره د پور او پور اخیستونکې نور مشخصات تر لاسه کړي او د دغه پر اساس د پور د اجرا او عدم اجرا باندې تصمیم ونیسي.

د افغانستان بانک لومړې مرستیال د خپل ویناوو په ادامه کې د تضمیناتو د ثبت په باره کې وویل: د

بیشتر سکټور مالي و بانکي کشور تلقی نموده گفتم، " در جهان امروزی اکثر نهاد های مالی ممالک مختلف با بکار گیری سیستم ثبت اعتبارات عامه توانسته اند پیشرفت های چشمگیر اقتصادی را شاهد باشند، زیرا در کمترین وقت می توانند معلومات مؤثر، مصون و مطمئن را در مورد قرضه گیرنده، اسناد تحت تضمین و سایر معلومات اعتباری از یک سیستم واحد اخذ نمایند و با اعطای قرضه به نحوی در سرمایه گذاری ها نقش مفید ایفاء کنند که در نتیجه باعث شکوفایی اقتصادی و رفاه عامه گردند."

وی همچنان افزود: قبل از ایجاد این سیستم، بانکهای افغانستان دچار مشکلات زیادی از ناحیه اعطای قرضه و عدم موجودیت معلومات لازم در مورد قرضه گیرنده و اسناد تحت تضمین بوده اند که امیدواریم با افتتاح این سیستم نگرانی های موجود از میان برداشته شده و بانکها و سایر نهاد های مالی بتوانند نقش خود را در تمویل پروژه های بزرگ اقتصادی که منتج به خود کفایی، رشد و ترقی افغانستان می شود، ایفاء نمایند.

بعداً محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک صحبت نموده

تضمیناتو د ثبت سیستم په هېواد کې په دوه ډوله ده، یو د منقولو د شتمنیو د تضمیناتو ثبت او بل د غیر منقولو د شتمنیو د تضمیناتو ثبت. د منقولو شتمنیو د تضمیناتو د ثبت باندې دا شیان په پام کې نیول کیږي

گفت:

د عامه اعتباراتو د ثبت سیستم یو اړتیا ده چې باید سو کاله مخکې جوړوي شوي وی. ځکه چې دا پروژه مهمه ده او د بانکي نظام بنسټ جوړوي. د

اعتبارات عامه قابل دسترس است. بخش دیگر این سیستم را ثبت تضمینات اموال منقول و غیر منقول تشکیل میدهد که با فعال ساختن آن می توانیم از تکرار اسناد تحت تضمین در قرضه بعدی، جعل و تزویر اسناد تحت تضمین و سایر خطرات احتمالی در خصوص اعطای قرضه جلوگیری نمائیم."

آقای یوسفزی همچنان علاوه نمود که استفاده از سیستم ثبت اعتبارات عامه نه تنها نقش نظارتی د افغانستان بانک بالای نهادهای مالی را تقویه می کند بلکه بانکها و سایر نهاد های مالی را نیز قادر می سازد تا خطرات احتمالی اعتباری را به موقع تشخیص داده و برای جلوگیری از توسعه آن اقداماتی را روی دست گیرند.

بعداً در رابطه به موضوع محترم خلیل الله صدیق، خانم گلیمت جفرین، خانم میگن اندیوز و نماینده کمپنی کریدت انفو پیرامون موضوع صحبت نمودند.

در اخیر این محفل به سوالات نمایندگان رسانه های جمعی پاسخ ارائه شد.

ناگفته نباید گذاشت که در امر راه اندازی سیستم ثبت اعتبارات عامه عده یی از مؤسسات محترم ملی و بین المللی چون: مؤسسه IFC در خصوص موارد تخنیکي، مؤسسه انکشاف بین المللی در راستای تمویل پروژه ها، مؤسسه حرکت در قسمت بستر سازی قانونی، بلند بردن سطح ظرفیت، برنامه های آموزشی و آگاهی عامه همچنان مؤسسه USAID در قسمت آگاهی عامه و تبلیغات، د افغانستان بانک را همکاری نموده اند. ■

لکه: ترکور، ماشینری، موټر او نور شیان چې جوړونکی او متشبثین هغوی په ضمانت کیردی، او د هغوی په مقابل پور تر لاسه کوې. پور اخیستل د منقولو شتمنیو د تضمیناتو پر اساس پخوا ډیره کمه وه یا حتی نوه چې بانکونه هغه د تضمین په حیث اخیستلې وي او خپل مشتریانو ته پور ورکولې وي. همدا رنگه د غیر منقولو شتمنیو د تضمیناتو د ثبت سیستم چې اوس په هېواد کې رواج لري هغه خایدادونه چې یو ځای نه بل ځای ته نشو وړلې د تضمین په حیث ایښودل کیري او د هغه پر اساس مشتری ته پور ورکول کیري.

دغه سیستم د رامنځ ته کیدو څخه طمع کیري تر سو د افغانستان مالی او بانکي نظام پیاوړي شي او په مجموعی توگه د اقتصادي پیاوړتیا باندې مثبت اغیزه ولری او د هېواد اقتصادي چرخش په حرکت راوړی. نن ورځ د بانکونو سره ډیرې پیسې شته او د دې علت چې ولې پیسې پور نه ورکول کیري روښانه ده چې هغه د تضمیناتو د ثبت سیستم نشتوالی ده چې ورو ورو یاد شوې ستونزی حل کیري. د منقولو او غیر منقولو شتمنیو د تضمیناتو د قانون په تصویب سره د پور ورکولو سیستم منظمه کیري. خایدادونه د منقول او غیر منقول په توگه بانک ته د تضمین په ځای راځي او د هغه په ځای مشتری ته پور ورکول کیري. او کله چې پور اخیستونکی، ورکول شوی پور په معینه نیټه او ټاکل شوی وقت بیرته بانک ته تحویل ونکړي، بانک حق لری تر سو تضمین ایښودل شوی خایداد خرڅ کړی او هغه پیسې چې مشتری ته ورکړی وه له دې لاره بیرته تر لاسه کړی.

محترم هیده وال د خپلو ویناوو په پای کې وویل: پس له دی پراونه مونږ د پورونو د ثبت او د غیر منقولو شتمنیو د تضمیناتو د ثبت شاهد به ووسو چې د هېواد ټول بانکونه مکلف دی تر سو د باندینیو سیستمونو ثبت شوې معلومات له ځان سره ولري.

متعاقباً محترم نثار احمد یوسفزی آمر عمومی ثبت اعتبارات عامه ضمن ابراز امتنان از مؤسسات کمک رسان در خصوص تمویل این پروژه گفت: " ثبت اعتبارات عامه دو بخش اساسی را در بر می گیرد که یکی آن ثبت اعتبار یا تاریخچه کریدت است که با ایجاد این سیستم تاریخچه اعتبار، قرضه گیرنده و بانکها شامل این بخش شده و هرگاه بخواهیم معلومات مؤثر، مصون و مطمئن در ارتباط به هر یک از بخش های متذکره داشته باشیم، از سیستم ثبت

بانکداری در افغانستان در یک دهه و دورنمای آن

سیستم بانکداری معیاری نبود و بانک مرکزی در رقابت با سایر بانکها قرار داشت، د افغانستان بانک در حالت رکود قرار گرفته بود، چهار نوع بانکوت با ارزش های مختلف در بازار کشور در گردش قرار داشت. هفت بانک ورشکسته با سیستم های ابتدایی و سرمایه اندک مصروف فعالیت بودند که نمی توانستند خدمات بهتر بانکی را به هموطنان عرضه نمایند، اکثر بانکهای که در آن وقت فعالیت می نمودند، تنها معاش کارمندان دولتی را می پرداختند و به همین شکل صد ها چالش دیگر در نظام بانکی افغانستان وجود داشت.

خوشبختانه بعد از سال ۱۳۸۲ نظام مالی و بانکی افغانستان مسیر اصلی خود را پیش گرفت و ایجاب می نمود تا مطابق به پیشرفت های جهانی خود را عیار سازد و تغییرات و تحولات زیادی را در عرصه نظام بانکی بوجود آورد. د افغانستان بانک در این راستا تلاش بخرچ داد و بر اثر سعی و تلاش هایش دستاورد های چشمگیری را نصیب نظام بانکی کشور نمود.

د افغانستان بانک منیجمنت بانک مرکزی کشور، مطابق وظایف خود به منظور تنظیم و انسجام بهتر سکتور بانکی و پولی کشور و

روز چهارشنبه ۹ حوت سال روان میز گردی تحت عنوان "بانکداری در افغانستان در یک دهه و دور نمای آن" از جانب اتاق تجارت و صنایع افغانستان در بالروم هتل سرینا راه اندازی و با سخنرانی محترم نور الله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک افتتاح گردید.

در این گردهمایی محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک، محترم محمد قربان حقجو رئیس هیئت عامل و محترم خان جان الکوزی معاون اتاق های تجارت و صنایع کشور، محترم محمد قسیم رحیمی ناظر کُل د افغانستان بانک، آمرین شعبات د افغانستان بانک، روسای بانکهای تجارتي، رئیس مؤسسه حرکت، تعدادی از استادان پوهنځی اقتصاد پوهنتون کابل، تجار ملی، روسای اتحادیه های سکتور خصوصی و نمایندگان رسانه های اطلاعات جمعی اشتراک نموده بودند.

در ابتدای این گردهمایی، محترم نور الله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک پیرامون پیشینه بانکداری و دستاورد های یک دهه نظام بانکی در کشور صحبت نموده گفت: قبل از سال ۱۳۸۲ میلادی قانون منظم ارائه خدمات پولی در افغانستان وجود نداشت،

تصویب و ترتیب تعدادی از قوانین و مقررات که در پرتو آن سکتور بانکی به سرعت راه رشد و انکشاف را پیمود، مانند: قانون د افغانستان بانک، قانون بانکداری افغانستان، قانون مبارزه علیه تمویل ترویزم، قانون مبارزه علیه تطهیر پول و عواید ناشی از آن، قانون رهن اموال غیر منقول در معاملات بانکی، قانون رهن اموال منقول در معاملات بانکی، قانون اسناد قابل معامله و ... به همین شکل تعدادی از مقررات که جهت سهولت خدمات بانکی منتشر شده اند.

محترم رئیس کُل د افغانستان بانک افزود: با به تصویب رسیدن قانون بانکداری افغانستان روند جوازدهی بانکهای خصوصی و دولتی در افغانستان از سال ۱۳۸۳ آغاز شد. البته از شش بانک سابقه تنها سه بانک توانستند که مجدداً جواز فعالیت بدست بیاورند که از جمله بانک ملی افغان، پشتنی بانک و بانک انکشاف صنعتی می باشند که بعد از مدت زمانی بانک صنعتی هم با بانک پشتنی مدغم گردید. خوشبختانه فعلاً ۱۷ بانک خصوصی که متشکل از بانکهای خصوصی، دولتی و فروع بانکهای خارجی می باشند، تحت نظارت د افغانستان بانک فعالیت های خویشرا انجام میدهند.

رقابت سالم بین بانکها باعث رشد و تنوع در ارائه خدمات بهتر و تسهیلات بیشتر برای متشبهین، تجار ملی و سایر هموطنان ما گردیده است، نظام بانکی افغانستان برای هزاران هموطن ما شغل مستقیم و غیر مستقیم آفریده است، با پرداخت قرضه های مختلف در همه سکتور های حیاتی تغییرات مثبتی در زندگی اقتصادی و اجتماعی آورده است، مردم سپرده های خود را به خاطر آسوده به بانکها میگذارند و به خاطر انتقالات پولی، مردم به خارج از کشور سفر نمی کنند، حالا از نزدیکترین نمایندگی بانکها در همه گوشه و کنار کشور بطور مطمئن و مصون استفاده می نمایند و بانکها کشور برای مشتریان خویش سهولت های زیادی را عرضه میدارند مانند: ماشین های خود کار صرافی، کارت های خدماتی بانکی (کریدت کارت، دبت کارت، ویزه کارت و...) ماشین های شمارش و تفکیک بانکوتهای، بانکداری از طریق انترنت، بانکداری از طریق موبایل و ده ها سهولت دیگر.

محترم دلاوری در رابطه به فعالیت بانکداری اسلامی در کشور گفت: جهت سهولت برای هموطنان، در پهلوی بانکداری سنتی مطابق به احکام دین مبین اسلام بانکداری اسلامی نیز فعالیت

«

مطابق فیصله جمهوری اسلامی افغانستان تصمیم به ریفرم پولی گرفت و با حذف سه صفر آنرا طی یک پروسه موفقانه تطبیق نمود که از چند زبانی پولی که بنام های مختلف و ارزش های مختلف در بازار های کشور در گردش بود آنرا به یک پول واحد و باثبات تعویض نمود، که پول جدید از ثبات خوبی در مقابل سایر پول ها بخصوص پول های کشور های همسایه به شمار می رود که تعویض پول های کهنه به بانکوتهای جدید یکی از دستاورد های چشمگیر بانک مرکزی به شمار می رود. همچنان

شده است.

باید گفت که بانک مرکزی دو پروژه مهم دیگری را هم روی دست دارد، از جمله ایجاد یک بندر خشکه در فاصله ده کیلو متری بندر تجارتي تورخم که قبلاً در این مورد وزارت محترم خارجه جمهوری اسلامی افغانستان با دولت امارات متحده عربی پیرامون تمویل آن به موافقه رسیده اند. ایجاد این بندر تجارتي که مجهز با سرد خانه ها، گرم خانه ها، گدام ها و سایر سهولت ها برای تجار ملی می باشد برای تجار کشور خیلی ها مؤثر و ممد واقع خواهد گردید و همچنان ایجاد مارکیت فروش اوراق بهادار و سهم نیز شامل پلان کاری د افغانستان بانک میباشد.

در قسمتی از این گردهمایی در رابطه به سیر بانکداری در افغانستان، دستاورد ها و چالش های یک دهه بانکداری در کشور و ستراتیژی بانک مرکزی توسط محترم جمال ناصر رووفی معاون دیپارتمنت نظارت امور مالی و محمدی خان یعقوبی مدیر حقوقی برای مؤسسات مالی سر مشاوریت حقوقی د افغانستان بانک معلومات جداگانه ارائه گردید.

بعداً محترم محمد قربان حقجو و محترم خان جان الکوزی پیرامون اهمیت این گردهمایی، نقش بانکها در تجارت و راه های بیرون رفت از چالش های موجود در سکتور مالی و بانکداری صحبت نمودند.

در اخیر این همایش از طرف تعدادی از اشتراک کنندگان سوالات مطرح گردید که از جانب محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک پاسخ ارائه گردید.

هغه وویل: سره له ډیری ستونزې، د افغانستان د بانکي نظام پرمختیا یوه لویه لاسته راوړنه ده. مونږ د مالي خدمتونو لپاره غوره او اغیزمند معیارونه وړاندې کړي چې د دې معیارونو سره د معیاري بانکداری شاهد یو.

د افغانستان بانک لومړې مرستیال د دې مطلب په اشاره چې د اسلامی بانکداری پانگه اچونکې په سمه برخو کې پانگه اچونه کیري وویل: د افغانستان بانک به دې اجازه ورنکړي چې د افغانستان د خلک د سپیڅلي او اسلامي اساساتو څخه ناوړه استفاده وشي، او هغه هېواد وال چې خپل پیسې د اسلامي بانکداری د خدمتونو په موخو بانک ته ایښودلی دی په هم هغه موخه پانگه اچونه وشي. ■

میدارد. اهمیت این بخش بانکداری در مقابل بحران های مالی جهان سال های گذشته توجه جهانیان را به خود جلب کرد. در کشور ما بنابر فعالیت های بانکداری اسلامی، فرصت های بزرگ سرمایه گذاری در سکتور های زیربنایی چون: ساختمانی، تجارت، واردات و صادرات و غیره میسر شده است.

باید گفت که مطابق قانون بانکداری فعلاً در بانک ملی افغان، غضنفر بانک، افغان یونایتد بانک، نوي کابل بانک و نمایندگی بانک الفلاح بخش های بانکداری اسلامی فعالیت می نمایند که توسط تیم نظارتي بانکداری اسلامی بانک مرکزی به شکل متداوم نظارت میگردند.

محترم رئیس کُل د افغانستان بانک در رابطه به برنامه های آینده د افغانستان بانک جهت بهبود سیستم بانکی افغانستان گفت: د افغانستان بانک جهت تقویت سکتور بانکی کشور، بر اساس تجارب یک دهه گذشته به ویژه مشکلات کابل بانک، برنامه های را روی دست دارد که تعدیل و تهیه مقررات مورد ضرورت مدیریت عمومی نظارت امور مالی د افغانستان بانک و بانکداری اسلامی می باشد.

د افغانستان بانک در نظر دارد طی سال ۲۰۱۳ ستراتیژی تقویت سکتور مالی افغانستان را طرح و تدوین نماید که این ستراتیژی چارچوب نظارتي بانک مرکزی را با اصول پذیرفته شده بین المللی عیار خواهد ساخت. همچنان حسب تصویب شورای محترم وزیران در جهت ایجاد بانک زراعتی بررسی های ابتدایی را انجام داده و طرح برنامه تجاری را ارائه میدارد که بعد از دریافت اسناد مورد نیاز، در رابطه تصمیم اتخاذ میگردد.

د افغانستان بانک برنامه هایی را جهت ترویج بانکداری اسلامی، ارتقای ظرفیت کاری، ارتقای فهم و اطلاعات عامه در رابطه به روند کاری و امور مالی اسلامی، تنوع محصولات و خدمات بانکداری اسلامی، ارائه راه های حل پسندیده و درست برای رفع مشکلات سیالیت بانکهای اسلامی و تشکیل بازار مشترک اسعاری روی دست دارد.

همچنان بعضی قوانین و مقررات د افغانستان بانک تحت کار قرار دارند مانند: قانون بانکداری اسلامی، قانون صکوک افغانستان، قانون اجاره که نیاز به تصویب نهایی پارلمان دارد و همچنان تعدیلات در قوانین و مقررات بانکداری نیز روی دست گرفته

تجلیل از روز جهانی زن در د افغانستان بانک

۱۳۸۲ زانان از آزادی خوبی مستفید گردیدند که در حال حاضر در همه سکتور های حیاتی بهترین و مؤثرترین کارها را در سطح دولت و سایر مؤسسات انجام میدهند به ویژه در سکتور اقتصادی کار زنان قابل قدر است.

زنان در بخش های مختلف آموزشی افغانستان چون: پوهنتون ها، مؤسسات تحصیلات عالی، مراکز آموزشی طبی، مؤسسات آموزشی نظامی و... مصروف آموزش و تدریس هستند، همچنان در پست های کلیدی دولت و پارلمان ایفای وظیفه می نمایند.

سازمان ملل متحد پس از سال ۱۹۷۵ با تصویب قطعنامه روز هشتم مارچ را به عنوان روز جهانی زن ثبت نمود که بر اساس آن کشورهای عضو سازمان ملل متحد مطابق اصول فرهنگی شان همدریف روز های تاریخی از این روز تجلیل به عمل می آورند.

در کشور ما نیز مردم و دولت در پرتو عقاید اسلامی از زحمات زنان به شکل اساسی آن قدر دانی به عمل آورده و زنان را مستحق احسان و نیکی بیشتر میدانند، همچنان زنان را فارغ از دسته بندی های زبانی، قومی، مذهبی، سیاسی، اقتصادی و... مورد احترام قرار داده و از زحمات

در سکتور بانکداری نیز زنان در پهلوی برادران خود بدون هیچگونه تبعیض مصروف فعالیت اند که از حقوق مساوی کار برخوردارند و در لوائح نظام بانکی بویژه مقررات و لوائح بانک مرکزی افغانستان هیچگونه تبعیض در قسمت حقوق زنان با مردان وجود ندارد.

محترم دلاوری خطاب به زنانی که در نظام بانکی خدمت می نمایند گفت: بانک مرکزی و در مجموع نظام بانکداری یک ارگان تخنیک می باشد، امید شما بیشتر از پیش خود را مصروف آموزش ها در امور بانکداری نمایید زیرا اندکترین اشتباه در امور بانکی زیان های بی حد و اندازه را بیار می آورد.

چون استخدام و مقرری ها در بانک مرکزی بر اساس لیاقت، شایسته گی، درجه تحصیل و بدون تبعیض به پیش می رود بنا لازم است تا در قسمت ارتقای ظرفیت سازی خویش تلاش نمایید. هیئت عامل دروازه های ظرفیت سازی برای زنان و مردان باز نموده است. از کورس های مرکز آموزش کارمندان، انستیتیوت بانکداری افغانستان و سایر مؤسسات تحصیلات عالی استفاده مؤثر نمایید. چون زنان در حال نظر به شرایط سنتی جهت تحصیل و آموزش های مسلکی به خارج از کشور نمی روند که از مؤثریت آن کمتر مستفید می شوند، از همینرو هیئت رهبری د

«

آنها در راه شکوفایی وطن تمجید می نمایند.

به همین مناسبت روز یکشنبه ۲۰ حوت سالروان محفل با شکوهی در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک برگزار گردید، درین محفل محترم نور الله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک، محترم خان افضل هده وال و الحاج محمد عیسی طراب معاونین د افغانستان بانک، خانم شازیبه درانی مسوول شورای زنان د افغانستان بانک، آمرین دفاتر، تعداد کثیری از کارمندان انات د افغانستان اشتراک ورزیده بودند.

بعد از اینکه ترانه یی به ستایش مادر از جانب اطفال کودکستان محل کار د افغانستان بانک اجراء گردید، محترم نور الله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک این روز خجسته را به تمام زنان افغان و جهان به ویژه زنان د افغانستان بانک تبریک و تهنیت گفته افزود:

خرسندم که امسال مردم صدای خود را بخاطر حمایت از زنان و محو خشونت علیه زنان که وجیبه انسانی، دینی و ایمانی همه ماست، نسبت به سالهای قبل رساتر بلند نموده اند.

زنان افغان با شهامت ترین زنان جهان اند که در طول سه دهه جنگ های گذشته تکالیف و مشقت های زیادی را متحمل گردیده که اثرات آن جز رنج، غم، فقر، درد و داغ عزیزان شان چیز دیگری نبود. بعد از سال

افغانستان بانک تصمیم اتخاذ نمود که کورسهای را در داخل کشور تدویر نمایند که زنان هم مانند مردان جهت ارتقای تحصیلات و آموزش های مسلکی از آن استفاده مؤثر نمایند.

محترم دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک در اخیر صحبت هایش گفت: هیئت عامل د افغانستان بانک به خاطر ۸ مارچ روز همبستگی زنان جهان و تشویق کارمندان طبقه انانث این بانک، دو تن از کارمندان طبقه انانث را برای ادامه تحصیلات عالی به خارج کشور می فرستد که این پروسه بعد از امتحان رقابتی عملی خواهد شد.

وروسته بناغلی خان افضل هده وال د افغانستان بانک لومړی مرستیال د بنخو د نړیوالې ورځې په مناسبت وویل:

له هر څه وړاندې ټولو خویندو، میندو ته مبارکي وایم او بیا له ټولو گډوونوالو څخه په ځانگړې توگه له خویندو او میندو څخه هیله لرم چې د نن ورځې په مناسبت په تفصیل سره خبری وکړي، څو د بنخو حقوق او شتون د ژوند په هر ډگر کې روښانه شي. بنخې د اسلام نه مخکې یعنی د جاهلیت په دوره کې له ډیرو ستونزو او کړاونو سره لاس او گریوان وې. د جاهلیت په دوره کې د بنخې پیدایښت شرم او عار گنل کیده، پټه دې پاتې نه وې چې له بنخو سره به یې ډېر بې رحمانه چلند کولو او له بېلابیلو ستمونو او ظلمونو سره سره به یې بنخې ژوندی په ځمکه خښولې، خو کله چې اسلام مبارک دین رامنځته شو بنخو ته د عزت او کرامت تر څنګ ستر مقام او مرتبه ورکړل شوه او له سړیو سره یو ځای اوږه په اوږه د ژوند په هر ډگر کې مله شوې. زه په جرات سره وایم چې ستاسو حقوق که دنیایي وي او که اسلامي له نارینو کم نه دي. کوم حقوق چې مونږ لرو هغه حقوق تاسې هم لرئ، دا حقوق تاسو ته خدای (ج) درکړي دي، زمونږ اساسې قانون مونږ او تاسې ته یو برابر حقونه راکړي دي، تاسو کولای شئ چې خپل حق د اساسي قانون په رڼا کې وغواړئ.

له نارینو سره یو ځای کار ستاسو حق دی او مونږ هم خوشحاله یو چې خویندې له مونږ سره اوږه په اوږه کار وکړي او په هر بریالیتوب کې له مونږ سره مله وي، بنخه هم خور، هم مور او هم میرمنه ده، بې بې حوا او بې بې عایشه رضی الله تعالی عنهما هم بنخې تیرې شويدي. رسول الله (ص) د بنخو په هکله وایي هر هغه کور یا هر څوک چې دوه صالحه انجونې لویې کړي، هغه به په جنت کې له ما سره وي، نو د بنخو مقام او مرتبه د اسلام له پلوه ډیره لوړه ده، زه تاسې ته ډاډ درکوم چې ستاسو غزت او کرامت به تل تر تله خوندي ساتل کیري.

رسول الله (ص) وایي: "المرأة الصالحة کنز لربك" ژباړه؛ صالحه بنخه د انسان لپاره یو خزانه ده، خزانه په دی معنی نه چې هغه کوم دولت دی، خزانه په دی معنی چې د بنخې ژوند او حیات ټول له سړی سره تړلی دی او سړی له بنخې پرته منځته نه شي راتلای، همدا بنخې دي چې د سړیو ژوند ته ښکلا او رنگ ورکوي. سړیان د بنخو په پرتله د اولادونو په روزنه کې کم رول لري. زه په هغه مور وپارم چې هم کار ته کوي او هم د اولادونو نفقې او روزنې ته متوجې وي، زه ستاسو د

هڅو او هاند قدرداني کوم او د لا بریالیتوب په هیله مو یم. متعاقباً محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک پیرامون روز بین المللی زن گفت:

له هر څه مخکې د بنخو د نړیوالې ورځې په مناسبت تاسو او ټول افغان او نړۍ بنخو ته مبارکي وایم.

سړکال د ډېرو هېوادونو ترڅنګ افغانستان هم د بنخو نړیواله ورځ ولمانځله او باید ووايم چې د اسلام د سپیڅلي دین له ظهور مخکې بنخې له سیاسي، مدني، میراثي او له نورو حقونو څخه بې برخې وې او په ټولنه کې سړي د بنخې پر حقونو واکمني درلودله، او د دې ترڅنګ نجونې ژوندي خښول کېدل. خو دا د همدې اسلام دین له برکته دی چې بنخو د ژوند حقونه ترلاسه کړل او د سړو په شان په آزاده توگه ژوند کوي.

د اسلام ستر پیغمبر حضرت محمد (ص) فرمایي: په ټولنه کې بنخه او سړی یو برابر حقونه لري. او په بل ځای کې یې فرمایلي: هر ماشوم چې دې نړۍ ته سترگې غړوي، فطرتاً مسلمان وي، چې بیا وروسته د هغې د مور او پلار پورې تړاو لري چې د کوم دین لپاره یې روزي.

په اسلام کې بنخو د علم، زده کړې او د سړو په شان د نورو حقونو درلودونکې ده چې مهمه بیلگه یې بې بی عایشه صدیقه (رض) چې د یو لارښود په توگه یې وینا کوله او هم تبلیغ کو، او هم په غزاگانو کې یې گډون کولو. د دې ترڅنګ په زرگونه نورو بنخو خپل نومونه د اسلام په تاریخ کې د تل لپاره پریښودلي دي.

افغان بنخې هم د خپلواکۍ او آزادۍ ترلاسه کولو په تاریخ کې خپل نومونه د تل لپاره ژوندي پرې اېښي دي.

الحاج محمد عیسی طراب د هېواد د بانکدارۍ په نظام په تېره بیا په مرکزی بانک کې د بنخو د کار او رول په هکله وویل: د افغانستان په بانکي نظام کې گڼ شمېر بنخې کار کوي، چې کار او کړنې یې ډېر گټور دي. بنخې د هېواد د اقتصادي سکټور یوه مهمه برخه د خپل ورونو سره اوږه په اوږه یوځای پرمخ وړي، او په مساویانه او عادلانه توگه پیروونکو ته بانکي خدمتونه وړاندې کوي.

بیا هم له ستاسو (بنخینه کارکوونکو) څخه هیله کوم چې د خپل مسلکي پوهې د لوړولو لپاره هڅه وکړئ او په دندو کې مو له ډېر دقت نه کار واخلي.

در اخیر این محفل خانم شازیه درانی مسوول شورای زنان د افغانستان بانک و تعدادی از کارمندان انانث این بانک پیرامون این روز تاریخی و جایگاه زن در جامعه صحبت نمودند.

در اخیر محفل نظر به فیصله هیئت رهبری د افغانستان بانک به منظور ارج گذاری به مقام والای زن و تشویق کارمند طبقه انانث تحفه های که مدنظر گرفته شده بود برای تمام کارمندان طبقه انانث اعطا گردید. ■

سرمایه گذاری چین در افغانستان

توانست رفاه خانواده ها را بلند ببرد و عواید اقتصاد خانواده را افزایش دهد. تا اینکه با حمایت از رشد تولیدات داخلی، محصولات تجارتي خود را هم سطح محصولات امریکایی ساخت و از یک کشور مصرف کننده به یک کشور صادر کننده پیشقدم مبدل گردید. سرانجام با سیاست بهتر اقتصادی و جلب و جذب سرمایه گذاری های خارجی به یک قطب صنعتی تجارتي تبدیل گردید و بعد از امریکا بلندترین میزان سرمایه گذاری خارجی را جذب نمود.

چین در حال حاضر بزرگترین اقتصاد آسیا و دومین اقتصاد کلان جهان را دارا میباشد. همچنان در آخر سال ۲۰۱۱ این کشور ۸.۹٪ رشد اقتصادی داشته است. تولیدات ارزان در نتیجه

چین با اضافه از ۱.۳ میلیارد نفوس و مساحت ۹.۶ میلیون کیلو متر مربع در شرق آسیا موقعیت دارد. این کشور از طرف شرق با کوریایی شمالی، شمال با روسیه، شمال غرب با کشورهای آسیایی میانه، غرب با هند، پاکستان و نیپال سرحدات خوب تجارتي دارد. کشور چین با حفظ حاکمیت دولت بر ملکیت عمومی سیاست اقتصادی خود را شروع و بعد از اصلاحات به مرحله رشد و شکوفایی خود رسیده است.

ساختار اقتصادی چین به سوی مارکیت باز روان است، چین نخستین ساختار اقتصاد خود را با استراتیژی وسیع توسعه منظم صنایع کوچک داخلی و کارگاه های صنعتی در سراسر کشور رایج ساخت و با حمایت از این فعالیت ها در قراء و قصبات

مس عینک را از آن خود سازد. این معدن در ۴۵ کیلو متری پایتخت افغانستان قرار دارد و به ارزش ۴.۴ میلیارد دالر بر آورد شده است و با داشتن ۱۱ میلیون تن مس دومین معدن مس در جهان محسوب می گردد که با بهره برداری این معدن، طبق پیش بینی ها ۸۰۰۰ شغل مستقیم برای هموطنان ما ایجاد خواهد شد.

کشور چین در قرارداد امضاء شده تعهد نموده است که یک دستگاه انرژی ۴۰۰ میگاوات در ساحه معدن مذکور تأسیس خواهد نمود، ساخت راه آهن از معدن مس عینک الی تاجکستان و سرمایه گذاری قابل توجهی در مؤسسات، توسعه قراء و قصبات نزدیک به معدن مذکور و احداث شفاخانه ها را به عهده گرفته است.

همچنان افغانستان اجازه اکتشاف مواد نفتی در حوزه آمو دریا در شمال شرق کشور را نیز به شرکت نفت چین واگذار نموده است که با عقد این قرار داد همین شرکت چینی اولین شرکت خارجی تولید کننده نفت در افغانستان خواهد بود. ذخایر تثبیت شده این حوزه ۸۷ میلیون بیلر تخمین شده است شرکت ملی نفت چین از نفت استخراج شده ۱۵٪ حق الامتیاز و ۲۰٪ تکس به دولت افغانستان خواهد پرداخت و فایده افغانستان از سهم در استخراج معدن مذکور ۷۰٪ خواهد بود.

طبق گزارش اداره حمایت از سرمایه گذاری در افغانستان (آیسا) ارزش منابع طبیعی کشور ما به سه تریلیون دالر تخمین شده است تا اکنون ۴۷ شرکت چینی در بخش استخراج معادن و سایر عرصه های حیاتی چون ساختمان، صنایع خفیفه، مخابرات، اعمار شهر جدید کابل، پروسس میوه جات، سرک حلقوی شهر جلال آباد و... در افغانستان فعالیت دارند.

«

نیروی کاری با قیمت پایین، چین را به یکی از بزرگترین صادر کنندگان کالای جهان مبدل ساخته است و نیازمندی های رشد سریع اقتصادی، این کشور را به یکی از وارد کنندگان مواد خام در جهان تبدیل نموده است.

چین با افغانستان از گذشته روابط نزدیک تجارتي دارد. نزدیکی چین با کشور ما خوشبختانه در بخش های سرمایه گذاری به ویژه در سکتور معادن مؤثریت زیادی را به کشور ببار خواهد آورد.

باید گفت که سرمایه گذاری یکی از مهمترین عوامل مؤثر رشد اقتصادی کشورها میباشد. کشور هایکه منابع داخلی کافی ندارند برای جذب سرمایه گذاری های خارجی تلاش نموده و جهت بدست آوردن فایده زیاد، بیشتر به سرمایه گذاری در کشور های دیگر تلاش میورزند. نیازمندی جهت تهیه مواد خام، سرمایه گذاری های چینی را از پاکستان تا کشور های افریقای و امریکای لاتین کشانده است، کالا های تولید شده چینی در دورترین کشور ها بفروش می رسد و هر کشوری میخواهد با چین روابط تجاری داشته باشد. افغانستان نیز با سپردن قرارداد های در سکتور مواد نفتی و معادن در سال های اخیر شامل سرمایه گذاری های کشور چین گردید و آمار ها نشان دهنده آنست که کشور چین در ده سال گذشته با بهره گیری در سرا زیر شدن کمک های مالی به افغانستان و همچنان در قسمت واردات و صادرات خود به افغانستان تلاش نموده است که سرمایه گذاری آن کشور در سالهای اخیر به دو میلیارد دالر میرسد. شرکت بزرگ ام سی سی در رقابت مستقیم در سال ۲۰۰۸ با شرکت های قزاقستان، روسیه، کانادا و امریکا توانست بزرگترین قرارداد صنعتی افغانستان، استخراج معدن

سایر شرکت های خارجی غیر از چین برای حضور در افغانستان علاقمندی خواهند داشت. این امر برای رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال، دستیابی به دانش مسلکی مُدرن و تکنالوژی عصری برای تولید کالا های رقابتی در عرصه بین المللی و کاهش فقر کمک همه جانبه خواهد نمود.

با توجه به فرصت ها و تعهدات سرمایه گذاری خارجی و نقش پررنگ چین در منطقه و جهان به عنوان قطب اقتصادی و نیاز شدید افغانستان به سرمایه گذاری خارجی، میتواند روابط اقتصادی چین و افغانستان را در سطح جهان هر چه بیشتر مستحکم سازد.

اقتصاد دانان باور دارند که با توجه به خروج نیرو های بین المللی از افغانستان تا پایان سال ۲۰۱۴ میلادی کاهش کمک های خارجی، عواید ناشی از استخراج نفت و دیگر معادن غنی افغانستان برای خود کفایی در کشور ضروری می باشد.

با توجه به دستاورد های چند سال گذشته و سرمایه گذاری های خارجی و همچنین کاهش تعهدات بالقوه آن، تأمین نسبی ثبات سیاسی و امنیت اقتصادی، بهبود زیربنا ها، اجرای قوانین و مقررات مناسب در افغانستان ضرورت مبرم پنداشته میشود و همچنان استخراج معادن منحصی پشوانه قوی اقتصادی کشور یک امر حتمی و ضروری جهت بهبود اقتصاد و کاهش وابستگی به کمک های خارجی محسوب می شود. ■

بیانی

مآخذ: سرمایه گذاری چین در افغانستان. (نوشته مرتضی رضایی ماستر مدیریت مالی)

www.jomhornews.com
www.rustamsana.com

فعالیت کشور چین در امور اقتصادی افغانستان به روند توسعه و رشد اقتصادی کشور کمک زیادی خواهد نمود. چین علاقمندی زیادی برای سرمایه گذاری در سکتور معادن افغانستان دارد و تلاش میورزد تا در عرصه های دیگری هم سرمایه گذاری نماید. اهمیت افغانستان برای کشور چین در منابع طبیعی و دست نخورده این کشور می باشد که میتوان تأمین نیاز انرژی چین را نیز تکافو کند زیرا ۵۰٪ انرژی چین وارداتی می باشد و تلاش بخرچ می دهد تا این رقم کاهش یابد.

بر اساس روابط تاریخی چین و افغانستان، همه افراد این کشور از سرمایه گذاری های کلان چین در کشور استقبال میکنند، زیرا این سرمایه گذاری فایده هنگفتی به هر دو جانب خواهد رساند. چین می خواهد میزان سرمایه گذاری خویشرا در سکتور معادن افغانستان اضافه بسازد.

شماری از اقتصاد دانان به این باور اند که چین از چندین لحاظ برای سرمایه گذاری در بخش منابع طبیعی افغانستان علاقمند است. یکی اینکه افغانستان در همسایه گی با این کشور قرار دارد، دوم چین با محیط افغانستان آشنایی خوبی دارد و افغانستان دارای منابع سرشار طبیعی دست نخورده میباشد. از همین روست که کشور چین اولین بار به ارزش چهار میلیون دالر سرمایه گذاری را در افغانستان متعهد شده است. بدون سرمایه گذاری در بخش معدن مس عینک، سرمایه گذاری این کشور در افغانستان به صد ها میلیون دالر می رسد. افغانستان از معدن مس عینک سالانه ۴۰۰ میلیون دالر عواید خواهد بدست آورد.

به باور آگاهان اقتصادی اگر شرایط سرمایه گذاری خارجی در کشور تضمین شود و شرایط سرمایه گذاری بیشتر مهیا گردد،

بانکونه په ملي اقتصاد کې څه اهمیت لري؟

تاج محمد تمکین
د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصاد پوه

که نننۍ نړۍ ته څیر شو وبه گورو چې د پولې معاملو په برخه کې څومره اسانتیاوې راغلي دي او دا ټول د بانکدارۍ له برکته دي، د بانکدارۍ له برکته نه یوازې دا چې انسان خپلې پیسې خوندي کوي بلکې په تسلی او اسانۍ سره کولای شي چې ټولې پولې معاملې سرته ورسوي او په کار او روزگار کې یې کوم خنډ هم واقع نه شي. بانکونه په نننۍ نړۍ کې دومره ارزښت لري چې د ملي اقتصاد په پیاوړي کیدو کې یې له ارزښت او اهمیت څخه څوک سترگې نه شي پټولای، که د نړۍ پرمختللو هېوادونو ته وگورو د هېواد اقتصادي پرمختګ کې یې تر ډېره بانکي سیستم رول لوبولی دی. بانک داسې یو اداره ده چې د پیسو کار او معامله کوي. دا اداره د عامو خلکو سپما شوي (زیرمه شوي) بانکونه د امانت په ډول راجمع کوي او بیا دا راټوله شوي بانکونه د اړتیا وړ خلکو ته د تولیدي او غیرې تولیدي کارونو لپاره په پور ورکوي تر څو ملي اقتصاد تاند او ټینګ وساتل شي او له همدې امله په دې غبرګونو چې بانکونه په ملي اقتصاد کې څه اهمیت لري.

بانکونه د پانګې په برابرولو کې عمده رول لوبوي:

ټولو ته جوته ده چې پروگرامونو، پروژو او اقتصادي کړنو کې پانګه څومره ارزښت لري بلکې داسې ویلی شو چې د هر اقتصادي پروګرام د پرمخ وړلو لپاره د پانګې رول داسې دی لکه د انسان په بدن کې چې د وینې ارزښت اړین

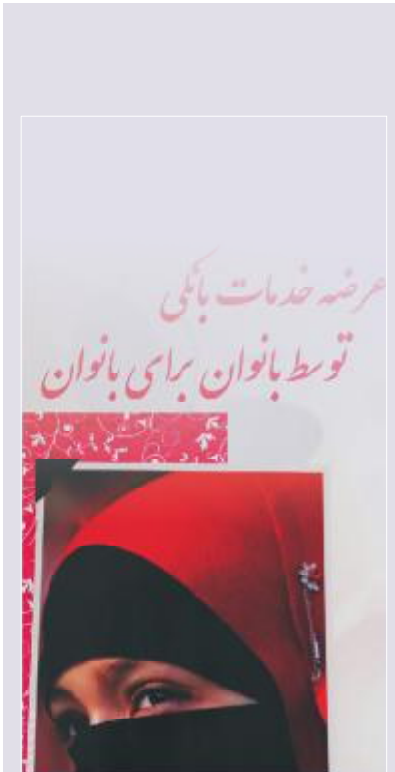
دی، د پانګې پرته اقتصادي فعالیت هیڅ معنی نلري. بانکونه د خلکو مختلفه اندازه بیکاره پانګه راټولوي او په کار یې اچوي تر څو دغه پانګه د کاروبار په پایله کې نه یوازې زیاته شي بلکې د بیکاره کیدو څخه هم خوندي پاتې کيږي، په ملي اقتصاد کې هغه کاروبارونه چې پانګې ته اړتیا لري د بانکو له لارې کولای شي چې پورونه ترلاسه کړي او خپل کاروبارونه غښتلي کړي همدارنګه د بانکې پانګې له برکته په ملي اقتصاد کې د تولید هغه عوامل او وسایل چې بیکاره وي او پانګې ته اړتیا ولري کولای شي چې په سمه توګه پوره او په وخت استعمال شي. د دې تر څنګ کله چې په یو ملي اقتصاد کې د اقتصادي پرمختیا لپاره هڅې پیل کيږي او د ملي اقتصاد د روانولو لپاره تولیدي عوامل په کار اچول پیل شي نو له هرې خوا نه د پانګې لپاره تقاضا زیاتيږي، په همدې بنسټ داسې یو سازمان په دغه وخت کې باید رامنځته شي چې دا تفکیک کړای شي چې کوم کارونه لمری او کوم کارونه وروسته تر سره کړي او ورسره ورسره د پانګې کموالي ته هم ځواب ووايي. د مالي تګلارې مطابق

<

دې وخت کې ځینې کارونو ته کم او ځینو ته زیات پورونه ورکول کيږي او د دې کار د بڼه اغیزمنتوب په خاطر بانک تر ټولو غوره اداره ده چې په دغه وخت کې د کارونو د پیل لپاره کم او زیات پورونه په مناسبه توګه ورکولای شي. بانکونه نه یوازې دا چې په پرمختګ کې رغنده رول لوبولی شي بلکې کولی شي چې په پرمختګ کې سیمه ایز انډولتوب هم رامنځته کړي په دې معنی چې لکه څنګه په ټولو ځایونو او سکتورونو کې یو شان اقتصادي فعالیتونه په یو وخت کې پیل کیدای نه شي نو ځکه بانک کولای شي چې په مختلفو ځایونو کې د خلکو د سپما د راټولو لو او خوندي ساتلو په موخه خپلې ځانګړې پراييزي چې په دې کار سره به عام خلک په اسانۍ سره وکولای شي چې خپل سپما په بڼه توګه د بیکاره کیدو او غرقیدو څخه وساتي.

بانکونه د پورتنیو ارزښت لرونکو ځانګړتیاو تر څنګ اعتباري پانګه هم رامنځته کولای شي. د یوې سیمې د پرمختګ لپاره اړینه ده چې هلته اعتباري پانګه په زیاته پیمانه تولید شي ځکه چې پرته له دې نه بانکونه نه شي کولای چې ټولو برخو ته په یو وخت پانګه برابره کړي.

د ملي اقتصادي وضعیت په ټینګښت کې بانکونه تر ټولو ستر رول لوبوي او بانکونه د اعتباري پانګې د استعمال په بنسټ کولای شي چې د یو هېواد اقتصادي وضعیت د ستونزمن کړکيچ څخه په اسانۍ سره وباسي، یعنې د اړتیا په صورت کې په لویه پیمانه اعتباري پانګه تولیدوي او که چیرته بانکونه وګوري چې هېواد د انفلاسیون له کبله ځورېږي نو دغه وخت کې بیا خپله اعتباري پانګه کموي تر څو د هېواد اقتصادي وضعیت د انفلاسیوني اغیزو څخه خلاص او اقتصاد بیرته په خپلو پښو ودرېږي. د وخت او اقتصادي حالاتو مطابق بانکونه خپلې تګلارې جوړوي او د ضرورت په اساس ورته تغیر هم ورکوي. بانکونه مختلفې معاملې سرته رسوي چې له یوې خوا عامو خلکو ته اسانتیاوې رامنځته او له بلې خوا بانک ته هم یوه اندازه ګټه پاتې کيږي. اقتصادي ټینګښت تر ډیره پورې بانکي تګلارو پورې هم اړه لري. سوداګریز بانکونه د صادراتو د تشویق او لاسپټیډو په موخه اسانتیاوې رامنځته کوي او دا کار د تادیاتو په بیلابیلو مثبت اغیزه اچوي. صنعتي سکتور ته د پورونو ورکولو له کبله د ملي اقتصاد ډیرې بې روزګاره کسانو ته د کار زمینه برابروي. ■

کمک های بانک انکشاف آسیایی به افغانستان

بانک انکشاف آسیایی در سال ۱۹۶۶ تأسیس گردیده است که متشکل از ۶۷ کشور عضو می باشد که از جمله ۴۸ آن از منطقه و ۱۹ دیگر از سایر مناطق جهان می باشد. هدف اساسی این بانک کمک به کشورهای در حال رشد و انکشاف از طریق فراهم نمودن قرضه، سرمایه گذاری مشترک، تضمین ها، کمک های بلاعوض، همکاری های فنی و ... می باشد.

افغانستان در اوایل فعالیت بانک مذکور، با بدست آوردن ۰.۰۳۴٪ سهم که برابر به ۱۴۵۸۲ رأی می شود عضو بانک انکشاف آسیایی شناخته شد. افغانستان از سال ۱۹۷۰ الی ۱۹۷۹ در حدود ۹۵ میلیون دالر قرضه از صندوق انکشافی بانک آسیایی، مبلغ ۵.۱۵ میلیون دالر قرضه در بخش انکشاف زراعت و ۲.۵ میلیون دالر کمک از بانک مذکور

بدست آورده است، متأسفانه بعد از جنگ های داخلی برای مدتی کمک های این بانک به افغانستان متوقف گردید.

بعد از سال ۲۰۰۲ و ایجاد اداره موقت، دو باره کمک های این بانک به کشور از سر گرفته شد. به منظور اینکه از کمک های بانک انکشاف آسیایی به صورت بهتر و مفید استفاده گردد، بخش های عمده و اولویت هایی را در نخست مدنظر گرفتند.

- سکتور ترانسپورت (شاهراه ها و جاده ها)

- سکتور انرژی (برق و گاز)

- سکتور منابع طبیعی (زراعت، سیستم آبیاری و محیط زیست)

باید گفت که بانک انکشاف آسیایی علاقمندی زیادی به پایپ لین ۳۰ میلیارد متر گاز طبیعی بین افغانستان، ترکمنستان و پاکستان دارد، تا درین عرصه سرمایه گذاری نمایند.

باید گفت که کمک بلاعوض ۱۷۶ میلیون دالری غرض اعمار سرک ولایت بادغیس به طول ۱۴۳ کیلو متر، کمک ۶۰ میلیون دالری در سال ۱۳۸۵ غرض فراهم ساختن زمینه های بهتر سرمایه گذاری در افغانستان، اعمار مکاتب، سرک ها، ترتیب قوانین تجارتي، سروی پروژه خط انتقالی گاز ترکمنستان از مسیر افغانستان به جنوب آسیا از جمله پروژه هایی اند که بعد از سال ۲۰۰۲ بانک انکشاف آسیایی آنرا بدوش گرفته است.

بانک انکشاف آسیایی از سال ۱۹۶۶ الی ۱۹۷۹ در پروژه های ذیل با پرداخت قرضه های مختلف کشور ما را

«

یاری و کمک رسائیده است.

پروژه انکشاف زراعت کورگان و چار دره به ارزش مبلغ ۵.۱۵ ملیون دالر، توسعه وادی هلمند ۱۴.۹ ملیون دالر، اعمار مجدد و استحکام دروازه های بند کجکی ۱۴ ملیون دالر، پروژه کورگان ۱۰.۸ ملیون دالر، تخم های بذری برای دهاقین به ارزش ۱۴ ملیون دالر، توسعه برق آبی خان آباد ۹ ملیون دالر، اعمار ذخایر کود کیمیاوی ۵.۷ ملیون دالر، پروژه انکشاف زراعتی نهر سراج ۱.۴۵ ملیون دالر، بذر پنبه به صورت فنی و آموزش دهاقین ۲۰.۱ ملیون دالر، در مجموع ۹۵ ملیون دالر و طی دو سال (۲۰۰۲ - ۲۰۰۴) در بخش های اعمار مجدد زیربنا ها، قرضه برای توسعه سکتور زراعت و سایر بخشها ۳۵۰ ملیون دالر به طور قرضه اجراء گردیده است. همچنان همکاری های تخنیکي بانک انکشاف آسیایی به افغانستان بین سال های ۲۰۰۲ - ۲۰۰۳ حدود مبلغ ۹۹۰۰۰۰ دالر امریکایی بوده که در بخش های پاییلین گاز، سکتور برق و ماستر پلان انکشاف گاز، بررسی امکانات ارسال و توزیع برق به پایتخت و سایر ولایات، پروژه سرک هرات - اندخوی، حفظ منابع طبیعی، کمک برای کاهش فقر و ظرفیت سازی و اجتماعی، اصلاحات اداری، تقویت آب و برق، بهبود امور روستا ها و مناطق دور افتاده، حفاظت پروژه های تمویل شده بانک انکشاف آسیایی در افغانستان و هدیه های صندوق جاپان به افغانستان به ارزش ۴۵ ملیون دالر امریکایی جهت فقرزدایی در سال ۲۰۰۲ - ۲۰۰۴ که از طریق بانک انکشاف آسیایی صورت گرفت. کمک به پروژه های تهیه مسکن و استخدام مهاجرین، مشارکت

در مواظبت های صحی، اعمار مجدد سرک های شمال کشور و بهبود پروژه هایی که در اولویت قرار دارند. باید گفت که در چهل و دومین نشست سالانه بانک انکشاف آسیایی در سال ۱۳۸۸ که با اشتراک نمایندگان ۶۰ کشور عضو این بانک و نهاد های مالی روی چگونگی مقابله با بحران مالی، راهبرد های رشد و توسعه در مناطق آسیایی منجمله افغانستان مورد بحث صورت گرفت و تصامیم مشخص در مورد اتخاذ شد. مطابق گزارش همکاری های انکشافی سال ۱۳۸۹ وزارت مالیه جمهوری اسلامی افغانستان از سال ۱۳۸۱ تا حال از بانک انکشاف آسیایی مبلغ ۲.۱ میلیارد دالر امریکایی را به شکل قرضه، کمک بلاعوض، ضمانت ها و همکاری های فنی، سرمایه گذاری خصوصی و ... برای افغانستان فراهم نموده است.

باید گفت که این بانک چهارمین تمویل کننده بزرگ برای افغانستان تلقی شده و افغانستان هشتمین در یافت کننده بزرگ کمک های بانک آسیایی در جهان به شمار میرود، بر اساس استراتیژی همکاری های این بانک با کشور ما افزایش به عمل آمد و کمک به افغانستان را در اولویت کاری خود قرار دادند و توجه بیشتر بانک مذکور به سکتور های انرژی، ترانسپورت، زراعت و آبیاری مبدول گردیده است.

تا حال بانک انکشاف آسیایی مبلغ ۵۱۳ ملیون دالر امریکایی را در بخش محافظت منابع طبیعی و سایر سکتورها از جمله ۵۵ ملیون آن در بخش اصلاحات اداری و امور مالی، ۶۰ ملیون دالر برای برنامه انکشاف

«

آبرسانی به اراضی زراعتی، کارهای بیشتری باید صورت گیرد تا که تولیدات زراعتی افزایش قابل ملاحظه داشته باشد در پهلوی آن در بخش های تقویت سکتور خصوصی، انکشاف تجارت، بهبود در چارچوب حکومتمداری و رشد اقتصادی متکی به سرمایه گذاری های خصوصی نیز کار صورت گیرد.

تحلیل گران مسایل سیاسی به این باور اند که اگر چه فعالیت های سیاسی در اساسنامه بانک انکشاف آسیایی ممنوع قرار گرفته است، ظاهراً این بانک گرایشی به فعالیت های سیاسی ندارد. اما به باور تعدادی از اقتصاد دانان چون سهم داران بزرگ بانک انکشاف آسیایی، ایالات متحده امریکا و جاپان می باشند طبعاً بالای عملکرد بانک مذکور تأثیر گذار خواهد بود. ■

بایانی

منابع: همکاریهای انکشافی برای افغانستان گزارش سال ۱۳۸۹ وزارت مالیه

سازمان های مالی و پولی بین المللی سال ۱۳۸۸ انتشارات عازم

www.alef-afghanistan.com

www.kokchapress.com

سکتور خصوصی و بازار های مالی، ۲۰۶.۱ میلیون دالر برای انکشاف سکتور خصوصی و ۶۷ میلیون دالر کمک های فنی و رشد سکتور های ملی به مصرف رسیده است. مسوولین بانک انکشاف آسیایی نسبت به رشد اقتصادی و عواید داخلی افغانستان خوش بین بوده و می گویند؛ در سال ۲۰۱۳ رشد اقتصادی افغانستان به ۶.۵ درصد و عواید داخلی به ۲.۵ میلیارد دالر خواهد رسید.

این گزارش دور نمایی نسبت به اقتصاد انکشافی آسیا به ویژه در افغانستان بوده و احتمال می رود که حتی وضعیت در آسیا و افغانستان بهتر از گذشته ها می باشد. رشد اقتصادی افغانستان در سال ۲۰۱۱ به ۵.۸ درصد رسیده بود؛ در حالی که از جانب بانک مذکور پیش بینی شده است که این رقم در سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ افزایش پیدا می کند و مهم ترین عنصر برای رشد اقتصادی افغانستان را سکتور زراعتی دانسته اند.

بانک انکشاف آسیایی در ستراتیژی سال ۲۰۱۲ خود اضافه از ۸۴۰ میلیون دالر را برای افغانستان در نظر گرفته که این کمک ها بلاعوض و از طریق بودجه دولت افغانستان به مصرف خواهد رسید.

گفتنی است که کمک های این بانک در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی به خاطر رشد عواید از منابع داخلی افغانستان کاهش خواهد نمود. اما دلیل کاهش به این معنی نخواهد بود که کمک های این بانک به افغانستان قطع می شود؛ بلکه کمک ها ادامه خواهد یافت.

به گفته مسوولین این بانک برای تولید بیشتر محصولات زراعتی، باید در بخش های مبارزه با آفات طبیعی و

صنعت

Industry

محمد داود نیازی

په اوولسمې میلادي پیړۍ په اخرو کې په انگلستان کې صنعتي اوښتون رامنځته شو نو په نړۍ کې ژور بدلون راغی. په نړۍ کې عصري توکي او وسایل رامنځته شول. د خلکو د گټې اخیستې لپاره د توکو استحصال، کیفیت او بڼې بدلون ته صنعت ویل کیږي، چې د اقتصاد د علم له نظره هغه تولیدي پروسه ده چې له خامو موادو لکه وړۍ، پنبې، پوستکي او نورو څخه د انسان د مټ قوت، ځواک او یا د ماشین په وسیله ترې کار اخیستل کیږي. په دې کې شک نشته چې صنایع د هېواد په اقتصاد کې ستر ارزښت او اهمیت لري، په هېوادونو کې د صنعت د پرمختګ سره د بهرنۍ سوداګرۍ نا انډولې له منځه ځي. له پورتنیو څرګندونو څخه داسې راملومیري چې په نړۍ کې دوه ډوله صنعت شتون لري:

۱- لومړنی صنعت Primary Industry:

په لومړني صنعت کې ټولې هغه کرنې شاملې

<<

باید ووايو چې په لرغونو زمانو کې څارویو او کرنیزو محصولاتو د خلکو اړتیاوې نه شوې پوره کولای نو خلکو د کرنې پیاوړتیا ته پام وړاوو نو ځکه یې د اړتیا له مخې اسبابونه جوړ کړل چې همدا د لومړي صنعت پیلامه وه همدا رنگه کله چې انسان له کوچیانې ژوند نه د مېشت کېدو خوا ته راغی، نو انسان به خپل ټول اړتیاوې توکي په لاسو جوړول. له خاورینو کټوریو نیولې ان تر کالیو او جامو پورې ټول شيان به یې په طبیعت کې له شته توکو نه په لاسونو او بدل او جوړول. هغه وخت لاسي صنایع د بشر له رغنده استعدادونو او له نوښتونو ډک ول او هر قوم به له خپل استعداد او وړتیاوو سره سم د اړتیا وړ توکي رامنځته کول. د لرغونو انسانانو هر قوم او قبیلې به د سیمې چاپېریال له مخې، خپل لاسي توکي رامنځته کول د ساري په توګه طبیعت د سپرو سیمو خلک دې ته اړ وېستل چې له سپرو نه د بیج کېدو په موخه ځانونو ته تودې جامې وګنډي او د حیواناتو له پوستونو څخه ځانو ته کالي او نور توکي جوړ کړي. همدغو لاسي صنایعو د وخت په تېرېدو سره پرمختګ وکړ، خو کله چې انسان د فلزاتو ویلې کیدل زده کړل چې دا صنعت دویم پړاو بلل کیږي چې د ماشین تر اختراع پورې د دودیز صنعت لړۍ روانه وه خو کله چې

- چوپړتيايي صنعت **Services industry**: په دې ډول صنعت کې ټولې مسلکي چوپړتياوې شاملې دي چې انسانان يې سرته رسوي د بيلگې په توگه روغتيا پالي، ښوونه او روزنه او نور. صنعت د جوړيدا په لحاظ هم په دوه ډوله دی چې عبارت دي له:

۱- لاسي صنعت **Handcraft**: لاسي صنعت هغه صنعت ته وايي چې په هغه کې ټول توکي په لاس جوړيږي، چې عموماً په شخصي تشبثاتو پورې اړه لري. لاسي صنعت د هېواد په اقتصاد او د کورنيو په اقتصادي وده کې مهمه ونډه لري چې په پرمختللو او پرمختيايي هېوادونو کې يو شان ارزښت لري د پرمختللو هېوادونو له ډلې د المان او جاپان په اقتصاد کې ځانگړي ځای لري. که مونږ او تاسو د نړۍ بازارونو ته وگورو نو ټول پېژړه پورې ماشيني صنايعو څخه ډک دي خو بيا هم د ماشيني صنعت په نسبت د لاسي صنايعو مينه وال ډير دي.

۲- ماشيني صنعت: ټول هغه توکي چې د ماشين په وسيله جوړيږي ماشيني صنعت بلل کيږي، چې په کې ټولې درنې، منځنۍ او سپکې صنايع شاملې دي. خو بايد وويل شي چې د ماشيني صنعت تر راتگ د مخه ټول د کار وسايل په لاس جوړيدل. د لومړي ځل لپاره کله چې د انگلستان صنعتي اوښتون رامنځته شو، نو د نړۍ په اقتصادي ژوند- ژواک کې لوي بدلون رامنځته شو. تر هغې وروسته ډير لاسي کارونه په ماشين بدل شول او هر هېواد د خپل ځواک په اندازه له ماشين الاتو څخه کار اخېستل پيل کړل. ■

دي چې په اومو موادو پورې اړه لري د بيلگې په توگه د کاني زيرمو راويستل، کرنه کول، کب نيونه، ځنگلونه پرې کول. په لومړني صنعت کې انسان په خپله څه نه پيدا کوي بلکې له طبيعت څخه يې د ځينو وسايلو په وسيله منځته راوړي. د بيلگې په توگه کروندگر د کرنې په وسيله توکي لاسته راوړي چې يوازې د کرنې پروسه مخ ته وړي يا کب نيونکي کبان نيسي. په دې پروسه کې انسان په خپله توکي منځته نه راوړي، بلکې د وسايلو په وسيله توکي د کارولو لپاره لاسته راوړي. لومړنی صنعت په دوه ډوله دی:

- استخراجي صنعت **Extractive industry**: په دې ډول صنعت کې ټولې هغه کرنې شاملې دي چې د ځمکې له سر يا منځ څخه اومه مواد راوباسي. د بيلگې په توگه د کانونو راويستل، ځنگلونو وهل، کب نيونه او نور.

- جنتيکي صنعت **Genetics industry**: په دې ډول صنعت کې ټولې هغه کرنې شاملې دي چې د حيواناتو او نباتاتو په پالنه کې تر سره کيږي. د بيلگې په توگه د نباتاتو کينول، قلمې لگول د کبانو روزل، چرگانو روزل او نور.

۲- منځنی صنعت **Secondary Industry**: منځنی صنعت هغه صنعت ته ويل کيږي چې په هغه کې اومه مواد په لاگتور شکل اړول کيږي. يعنې له اومه موادو څخه بيلا بيل توکي جوړيږي. د بيلگې په توگه کله چې کروندگر غنم لاسته راوړل له غنمو ډوډۍ، کيک، کلچو جوړولو ته يا د ځنگل له لرگيو نور عصري توکي لکه فرنيچر جوړولو ته منځنی صنعت ويل کيږي. په منځني صنعت کې توکي په بيلا بيلو بڼو بدليږي. منځنی صنعت هم په درې ډوله دی:

- رغندو صنعت **Constructive industry**: په دې ډول صنعت کې ټول هغه کارونه شامل دي چې له رغونې سره سروکار لري د بيلگې په توگه: سپړکونو رغول، کورونو رغول، ساه گانو جوړول او نور.

- توليدي صنعت **Manufacturing industry**: په دې ډول صنعت کې توکي په کار تمامه او نيمه کار تمامه توکو بدليږي د ساری په ډول: د بيلا بيلو خوړو جوول، د کاليو جوړول او نور.

ادامه سلسله کمک های اقتصادی جهان به افغانستان

دستاورد های این دو بخش باعث امنیت غذایی، شغل آفرینی و فقر زدایی در کشور می گردد حمایت همه جانبه شان را اعلان نموده و از علاقمندی فزاینده سرمایه گذاران بین المللی در بخش ثروت های معدنی و زراعت افغانستان استقبال می نمایند زیرا استفاده از ثروت های طبیعی و زراعت بطور مستقیم زندگی مردم افغانستان را تضمین و اولویت های کلیدی را برای فعال سازی ظرفیت های اقتصادی افغانستان مهیا میسازد، روی همین ملحوظ جامعه جهانی روی استمرار مساعدت های شان با جانب افغانستان همیشه اصرار ورزیده اند، طوریکه دیده می شود جامعه جهانی جهت کمک های بلاعوض خود متعهد بوده و طی ربع اخیر سال جاری کمک های زیادی را به منظور تقویه زیر ساخت های افغانستان انجام داده اند که از یک تعداد آن مختصراً یاد آوری مینمائیم.»

یک حقیقت مسلم است که جامعه جهانی با ایجاد اداره موقت از سال ۲۰۰۲ به بعد در جریان نشست های که جهت بازسازی افغانستان و سایر عرصه ها چون: رفاه عامه، دستیابی به ارتقاء ظرفیت انسانی، زراعت، معادن و... تدویر گردیده بودند و همچنان بمنظور رشد متوازن، پایدار و ترقی معیار های زندگی مردم عزیز ما وعده همکاری و کمک نموده اند، که بر اساس آن از استراتژی اقتصادی افغانستان "به سوی افغانستان متکی به خویش" استقبال نموده، در حاکمیت قانون، توسعه خدمات عامه، صحت، تعلیم و تربیه، شغل آفرینی، انرژی و زیرساختها، طبق اولویت های مشخص شده، دولت افغانستان را همکاری اقتصادی می نمایند.

جامعه جهانی در تمام نشست های بین المللی در جهت انکشاف اقتصادی و ایمن ساختن دستاورد های سال های اخیر دولت جمهوری اسلامی افغانستان، رشد اقتصادی دراز مدت، انکشاف سکور های تولیدی، مخصوصاً بخش زراعت و معادن کشور که پیشرفت ها و

مقامات مسوول در افغانستان بتاريخ ۱۷/۱۰/۱۳۹۱ از عقد قرارداد با یک شرکت چینی = پاکستانی موسوم به "کینس مامار" جهت انتقال و توزیع برق برای ۴۱۱۰۰ فامیل به ولایات کندوز و بغلان به ارزش ۵۱ میلیون دالر از کمک های بلاعوض بانک انکشاف آسیایی، که این پروژه به مدت ۳۰ ماه عملی خواهد شد خبر داد، که بر اساس آن به هر یک از ولایات فوق بیست میگاوات برق منتقل می گردد، این شرکت در اوایل ماه فیروزی سال جاری درین مورد، قرار دادی را با ترکمنستان به امضأ رسانید که با تحقق این پروژه تمام ولایات جنوبی کشور نیز از نور برق مستفید می گردند.

در اوایل دلو سال جاری تفاهمنامه یی میان مقامات مسوول افغانستان و دفتر انکشافی بین المللی حکومت بریتانیا (دی اف آی دی) جهت مراقبت از شهراه ها و سرک های افغانستان به ارزش شش میلیون دالر عقد گردید، این پروژه توسط مؤسسه (یوان او پی اس) ملل متحد تا سال ۲۰۱۶ تطبیق می شود. ارگان های ذیربط در ابتدای ماه دلو اعلان نمودند که بانک جهانی مبلغ ۲۵۰ میلیون دالر را بخاطر ایجاد زیربنا ها در ۳۰ هزار قریه در ۳۴ ولایت افغانستان کمک می کند که موافقتنامه آن بین مقامات افغانی و باب سام رئیس منطقوی بانک جهانی به امضأ رسید.

همچنان کشور جاپان مبلغ بیست میلیون دالر را در ۱۵۹ ولسوالی در ۳۲ ولایت بخاطر زیر ساخت ها، ظرفیت سازی، ایجاد مراکز صحتی، همکاری با زنان پیشه ور، دهاقین و سایر بخش

های اقتصادی به افغانستان همکاری می نماید. همچنان بانک جهانی از مساعدت ۲۱ میلیون افغانی در بخش های آموزش فنی حرفوی در سه ولایت کشور نیز خبر داده است.

بتاریخ ۱۱ دلو/ ۱۳۹۱ تفاهمنامه میان اتحادیه اروپا و افغانستان به ارزش ۱۸۵ میلیون یورو به امضأ رسید که ازین مبلغ بخاطر رشد خدمات صحتی ۱۴ میلیون نفر، انکشاف زراعت، مدیریت و پلان درست آب، در روستا ها به مصرف می رسد. کشور ایتالیا نیز درین اواخر اعلان نموده است که در سال آینده مبلغ ۶۰۰ میلیون یورو بخاطر باز سازی ولایت هرات مساعدت می نماید.

در اوایل ماه دلو سال جاری جاپان مبلغ ۲۰ میلیون دالر بخاطر تطبیق پروژه های انکشافی در شماری از ولایات و همچنان درین اواخر مبلغ ۱۳ میلیون دالر دیگر را بخاطر پروژه های انکشافی به افغانستان مساعدت نمود، این کشور در جریان ده سال گذشته بیشتر از صدها میلیون دالر به افغانستان همکاری نموده است.

همچنان جمهوری فدرال اطیش درین اواخر ۱۸ میلیون یورو بخاطر امنیت و باز سازی به افغانستان همکاری نموده و این کشور در سال های قبل نیز نزدیک به ۹ میلیون یورو را در بخش های معارف، امنیت و غیره مساعدت و باز هم اظهار آمادگی نموده تا بعد از سال ۲۰۱۴ در بخش آموزش پولیس ۶ میلیون یوروی دیگر نیز همکاری نماید.

روز سه شنبه اول حوت سال جاری مقامات استرالیایی اعلان نمودند که بعد از سال ۲۰۱۴ سالانه مبلغ ۱۰۰ میلیون دالر به افغانستان مساعدت مینماید. روز شنبه ۵ حوت سال جاری بانک جهانی اعلان نمود که بخاطر گسترش پروژه های باغداری و مالرداری در ۲۰ ولایت کشور حدود ۱۲۰ میلیون دالر را تا ۶ سال آینده مساعدت مینماید. این پروژه باغداری و مالرداری که در برگیرنده ۵۰۰۰۰۰ جریب زمین می باشد تا پایان سال ۲۰۱۸ میلادی توسط متخصصین بخش زراعت افغانستان عملی می گردد که تحقق این پروژه حیاتی بهترین مشوق برای توسعه باغداری و مالرداری برای دهاقین کشور به شمار می آید. ■

عبدالحفیظ شاهین

منبع: طلوع نیوز ۵/۱۲/۱۳۹۱
روز نامه دنیا

<http://Afghanistan-iim.com>
آژانس خبری پژواک

پول شویی و اثرات آن بر اقتصاد

بخش آخر

قیس ظاهر

کارمند بانک بین المللی افغانستان

تأثیر پول شویی بر اقتصاد

- جرم پول شویی و فعالیت زیرزمینی در مقیاس گسترده (وسیع) رخ می دهد. از اینرو، سیاست سازان اقتصاد کلان باید آن را مدنظر قرار دهند، اما از آنجا که دشوار بتوان حجم این فعالیتها را اندازه گرفت، آنها داده ها و اطلاعات اقتصادی را مختل می کنند و کوشش دولت برای مدیریت اقتصاد را بغرنج می سازند.

برعلاوه توانایی شناخت کشور که پول از آنجا انتشار می کند یعنی محل انتشار پول و محل اقامت دارندگان این پول ها، کلید درک رفتارهای پولی است.

تا آنجا که تقاضای پول در کشورها به نسبت پول شویی تغییر می کند و معاملات پولی نادرست و گمراه کننده منجر می شود، پیامدی ناگواری بر روی نوسان بهره و نرخ اسعار خواهد گذاشت.

- آثار پول شویی بر توزیع درآمد را نیز باید

در نظر گرفت. از آنجا که پول شویی و فعالیت های محرمانه، منجر به تغییر جهت درآمد از سرمایه گذاری های بلند مدت به سوی سرمایه گذاری های پر خطر، کوتاه مدت و پر فایده در بخش تجاری می شود و در این بخش نیز فرار مالیاتی رایج است اثری زیانباری بر اقتصاد کلان و برنامه ریزی های دراز مدت خواهد گذاشت.

پول شویی آثار اقتصادی غیر مستقیمی نیز دارد.

- معاملات غیر قانونی مانع مبادلات قانونی نیز می شود.

طور مثال: مشاهده شده که داد و ستدهای ارزی که کاملاً قانونی است، به علت آنکه با پول شویی می توان همراه باشد، مطلوبیت کمتری یافته است.

- ترویج پدیده پول شویی، شفافیت مبادلات اقتصادی و در عین حال، منابع درآمدی دولت را کاهش میدهد. از اینرو، در کشورهای که این پدیده رواج دارد، نظام بودجه دولت نارسا است و در این وضعیت، دولت ناگزیر از تحمیل مالیات های سنگینتر بر گروه های محدودتری از جمعیت (افراد جامعه) کار بگیرد، که این خود باعث نا توانی مردم برای عرضه کالاها و خدمات می شود. بدین ترتیب، از سوی دولت تضعیف می شود و توانش برای پیشبرد توسعه و عدالت اجتماعی کاهش می یابد و از سوی دیگر، فقر عمومی گسترده می شود.

- شدت گیری و افزایش پول شویی باعث کاهش مشروعیت نظام سیاسی می گردد و

زمینه را برای بی ثباتی سیاسی باز خواهد نمود.

- پدیده پول شویی موفقیت نهادهای مالی را کم کرده و شریک وقوع بحران های مالی می شود. که این امر باعث اختلال کلی در جریان تخصیص پس اندازها به طرف منابع سرمایه گذاری می شود.

- پولهای کثیف به جهت عدم ثبت در GNP کشور، سیاست های اقتصادی را تحت تأثیر قرا می دهند، زیرا آمار غلط GNP مسلماً باعث اتخاذ سیاستهای نادرست پولی و مالی دولت ها خواهد شد و بر روی تقاضای پول و نوسان نرخ بهره در سطح بازار اثر خواهد گذاشت.

- از آثار منفی پول شویی، فرار سرمایه به صورت غیر قانونی از کشور است، بدین صورت که پول های کثیف برای شستن و سرمایه گذاری به کشورهای دیگر منتقل می شود.

تأثیر پول شویی بر بازار و سازمان های مالی

سازمان های مالی در خط اول مبارزه علیه پول شویی قرار دارند. از یک طرف، پول شویان این سازمانهای مالی را مورد نظر و هدف قرار می دهند و از سوی دیگر، سازمانهای مالی نیز بر اساس مقررات و قوانین وظیفه دارند تا به دقت بر داد و ستد های "معاملات" مالی نظارت کنند.

طور مثال، در انگلستان، سازمانهای مالی مسوولیت دارند تا هر گونه داد و ستد مشکوک و علاوه بر آن، تمام معاملات و

<<

انتقالات بیش از ۱۰۰۰۰ پوند را به مسوولین ذیربط راپور دهند.

چنین روش ها و طرز العمل ها در تمام کشورها وجود دارد، در کشور ما افغانستان نیز مانند سایر کشورها، سازمانهای مالی بخصوص بانک ها مسوولیت دارند تا هر گونه داد و ستد و معاملات مشکوک و علاوه بر آن، تمام مبادلات و معاملات بیش از ۵۰۰،۰۰۰ افغانی را به بخش واحد استخبارات مالی FIU مرکز تجزیه و تحلیل راپور های مالی افغانستان Fintraca گزارش دهند.

از اینرو، سازمانهای مالی از دو جهت از پول شویی متأثر می شوند:

۱- در زمینه قانونی، به دلیل مسوولیت های بیشتر که قوانین موجود بر دوش آنها قرار می دهند.

۲- در زمینه مالی، به دلیل اینکه این سازمان ها نظر به سایر ارگانها مورد توجه ناظران قرار دارند. به عبارت دیگر فعالیتهای این سازمانها مورد توجه ناظران و هیئت بررسی قرار می گیرند. لذا این سازمانها مجبور هستند تا نظام ها و روش های ایجاد کنند که مانع پول شویی باشد و در ضمن پاسخگوی گزارش دهی به مقامات ذیربط باشد و به آنها کمک کند تا با جریان پول شویی مقابله کنند. نیازی به تفصیل نیست اینکه ایجاد هر پالیسی و نظام جدید و یا بهتر سازی و تقویت نظامهای موجوده، مصارف و هزینه های مربوطه خود را دارا خواهد بود.

در کشورهای مختلف، بر اساس مقررات و

قوانین موجود، الزامات و مسوولیت ها قانونی مختلفی به دوش سازمانهای مالی است که از جمله آنها:

- ایجاد روشهایی برای تصدیق هویت مشتریان

- ایجاد روشهای مناسب ثبت حسابها با هدف شناسایی دقیق حجم داد و ستدها و معاملات.

- ایجاد روش های گزارش دهی داخلی در مورد معاملات و داد و ستد های مشکوک.

- آموختن روش های شناسایی و گزارش دهی در رابطه به داد و ستدها و معاملات مشکوک و شبهه بر انگیز پول شویی به کارکنان سازمان های مالی.

در صورت عدم رعایت موارد فوق توسط کارکنان سازمانهای مالی، آنان مرتکب جرم شده و بر حسب قوانین موجود در کشورهای مختلف، با آنها برخورد قانونی خواهد شد، ممکن است محکوم به زندان، جریمه و ... شوند.

سوال پیدا می شود که برای کاهش آثار زیانبار پول شویی به چه اقداماتی می توان دست زد، با توجه به وسعت زمینه و تنوع طرق برای پول شویان در بازارهای مالی؟

در قدم اول باید بدانیم که خصوصیات پول شویی از چه قرار اند. پول شویی جرمی سازمان یافته است که دارای خصوصیات ذیل است:

- فعالیت گروهی است که توسط بیش از یک نفر انجام می شود.

- جرمی است که دراز مدت و مستمر.

- در سطح بین المللی رخ می دهد و فقط

محدود به مرزهای ملی نمی شود.

- مقیاسی بزرگ دارد.

- سود حاصل از آن، اکثراً صرف فعالیتهای غیرقانونی و نامشروع خواهد شد.

این ویژگی ها، نشاندهنده نوع بسیار خاصی از فعالیتهای زیانبار است که در سطح توسعه یافته آن، شکلی به شدت پیچیده و بغرنج پیدا می کند.

خوب، چه باید کرد؟

از آنجا که دیده می شود، پول شویی فعالیتی است که در ماهیت، فرا ملی و بین المللی است و شامل بازارهای مالی جهان شده است. مقابله با آن، بیش از هر چیز نیاز به همکاری بین المللی دارد. از اینرو، مقابله با پول شویی، نیازمند مشارکت بین المللی و ایجاد روابط مستحکم همکاری با مراکز مالی بین المللی و پذیرش منشورها و دستورالعمل های نهادهای، مانند سازمان ملل متحد است.

توصیه های دیگری که برای مقابله با پول شویی ارائه می شود عبارت اند از:

- تقویت همکاری بین المللی در زمینه مبادله اطلاعات و تحکیم موازین قانونی.

- ایجاد نظامها و روش های مناسب برای کنترل داد و ستدهای مشکوک و شبهه برانگیز.

ایجاد فرهنگ پیروی از قوانین در سازمانهای مالی و اطمینان یافتن از استقرار نظامها و روشهای مناسب.

- تشویق و ترغیب نهادهای ناظر بر امورات مالی و تقویت آنها جهت بررسی دقیق و

مسوولانه.

»

از کشورها یک اصل قانونی در نظام بانکی است، سلاح قدرتمندی در برابر پول شویی به شمار می رود. در این مورد باید به طور خاص به سازمانهای سپرده پذیر (مانند بانکها و...) توجه کرد.

این سازمانها باید از هویت واقعی مشتریان خود آگاه باشند. بر علاوه، در مواردی، پول شویان ناگزیر خواهند بود پولهای غیرقانونی را از کشور قاچاق کنند. جریان خروج پولهای نامشروع از کشور نیز از کانونهای بحرانی و آسیب پذیر برای پول شویان به شمار می رود. در این مرحله، بیشترین مسوولیت مقابله با پول شویی بر عهده اداره گمرک و کنترل های مرزی خواهد بود.

جریان های نقدی بین المللی نیز در صورتی که از طریق سازمانهای رسمی انجام شوند، نظارت پذیر هستند و می توان با معیارهای پیش گفته شده با آنها مقابله کرد. در صورت جریان یافتن پولها از طریق مجراهای غیر رسمی نیز تنها روش تقویت همکاری بین المللی و کنترل مجراهای ورودی و خروجی موجود است.

با توجه به مطالبی که گفتیم، پیداست که پیوند نزدیکی میان بخش مالی و وقوع پول شویی و دیگر جرایم مالی وجود دارد. در بخش مالی، ضعف نظام حسابداری و استانداردهای نامناسب مدیریت مالی، همراه با کنترل های داخلی ضعف و نظارت ناکافی، زمینه ساز پول شویی است. از اینرو، پول شویی مبدل به یک معضله بزرگ اقتصادی می شود. در چنین حالتی، توسعه نظام مالی قدرتمند، کارآمد و فساد ناپذیر، یکی از چالشهای بزرگی است که فرا روی (پیش روی) اقتصادها قرار می گیرد. ■

سه کانون بحرانی در پول شویی وجود دارد که نمی توان از آنها اجتناب کرد و معمولاً جریان پول شویی در همین سه کانون افشا می شود. بنا بر این، برای مبارزه کامیاب با پول شویی باید بیشترین توجه را معطوف به همین سه نقطه کرد که عبارتند از:

- ۱- محل ورود پول های نقد به نظام مالی
 - ۲- محل انتقال پولهای نقد به درون یا بیرون نظام مالی
 - ۳- جریان های نقدی بین المللی
- ورود وجوه نقد به نظام پولی و مالی، به "مرحله استقرار" موسوم است. در این مرحله، پول شو بیشترین آسیب پذیری را دارد. به علت حجم بسیار بالای نقدینگی

- آگاه ساختن کارکنان سازمان های مالی از فعالیت های زیانبار پول شویی و آموزش های مؤثر در زمینه.

- افزایش آگاهی عمومی از تهدید پول شویی.

- توجه به تکنالوژی های جدید و امکاناتی که سد راه پول شویان می شود و ایجاد معیارهایی که حرکت پول را مشهود و مرئی می سازد تا بر اساس آن، پیگیری مسیر پولهای مشکوک امکان پذیر گردد.

ناگفته نباید گذاشت که هدف اصلی پول شویی کسب و ایجاد سود است، همان طوریکه در هر کسب و کار دیگر نیز همین هدف "سود" است. اما در مورد پول شویی باید میان سود و

موجود، به آسانی نمی توان به شکل موجهی آن را در یک حساب بانکی جای داد. گزارش دهی داد و ستدهای شبهه برانگیز و مشکوک به مقامات مسوول که در بسیاری

منبع ایجاد آن فاصله ایجاد کرد، زیرا نبود چنین فاصله ای، آنرا آسیب پذیر می سازد. از اینرو، ضرورت دارد وجوه غیر قانونی و نامشروع به نحوی شسته شود و شکل مشروع پیدا کند.

د افغانستان د بانکدارۍ قانون

د بانک ادارې جوړښت

دوه ویشتمه ماده:

(۱) بانک د لاندې ادارې جوړښت لرونکی دی:

- ۱- د ونډه والو عمومي مجمع، د تصمیم نیونې د سترې (عالي) مرجع په توگه.
- ۲- د نظارت هیئت د بانک د ادارې او فعالیتونو د څارنې د مسئول په توگه.
- ۳- عامل هیئت، د بانک د چارو د اجراء د مسئول په توگه چې د بانک ورځنۍ اداره په غاړه لري.
- ۴- د بررسی کمیټه، د حسابدارۍ، کنترول او داخلي بررسو د چارو د مسئول په توگه.
- ۵- نور هیئتونه او کمیټې عندالضرورت د بانک د اساسنامې مطابق جوړېدای شي.
- (۲) بانک مکلف دی د مخه تر دې چې شخص د نظار هیئت یا عامل هیئت یا د بررسی د کمیټې غړیتوب ته منصوب کړي، موضوع دې د مدرکونو په وړاندې کولو سره د دې قانون د (۹) مادې مطابق د بانکدارۍ د جواز د غوښتنې په وخت کې د د افغانستان بانک ته وړاندیز او د هغه اجازه دې واخلي.

د ونډه والو عمومي مجمع

در ویشتمه ماده:

- (۱) د بانک د ونډه والو عمومي مجمع د لاندې دندو او واکونو لرونکی ده:
 - ۱- د بانک په اساسنامه کې د تعدیلونو تصویبول.
 - ۲- د بانک د دندو لایحې تصویبول او په هغې کې تعدیلونه.
 - ۳- د ټکټانې د نرخ د کلي سیاست د ډول ډول شتمنیو چې د لاس رسېدنې وړ وچوهو د پانگې اچونې لپاره مناسبې وي او د بانک د نورو مالي، حسابدارۍ، ادارې او کدرې کلي سیاستونو ټاکل.
 - ۴- د بانک د تشکیلاتي جوړښت ټاکل.
 - ۵- د بانک د تابع شرکتونو، فروعو او نمایندگۍ د دفترونو تأسیسول او انحلال.
 - ۶- د نورو مالي مؤسسو په ونډه ایزه (سهامی) پانگه کې د بانک د مشارکت په هکله د تصمیم نیول.
 - ۷- د بانک د نظار هیئت، عامل هیئت د بررسی د کمیټې د غړو تقرر، عزل او (د هغوی د معاشونو او حق الزحمو ټاکل د بانک په مالي

وضعیت او عواید و پورې اړه نلري).

- ۸- له بانک څخه په استاریتوب د قراردادونو او ژمنو د لاسلیک په هکله د بانک د مدیرانو د واکونو د محدودو ټاکل او دا چې دغه واکونه تر کومه حده پورې کیدای شي، محول شي.
- د نظار هیئت د غړو واکونه ثابت دي او د سپارلو وړ ندي.
- ۹- د دې قانون د اته ویشتمې مادې مطابق د بانک د مدیرانو له سودا گریزو گټو سره په رابطه کې د معلوماتو د وړاندې کولو او په هغو کې د تعدیلاتو د کړنلارې تصویبول.
- ۱۰- د بانک د بودجې ټاکل او منظورول، د مدیرانو، کارمندانو، مامورینو او استازو د استخدامولو د طرزالعمل تصویبول.
- ۱۱- د بانک په مجازه پانگه کې د زیاتوالي منظوري، د بانک ونډو د حدودو د شرایطو او ضوابطو ټاکل.
- ۱۲- د بانک د بررسی د کمیټې د وړاندیز پر اساس د بانک د کلنیو گزارشاتو او رپوټونو تصویبول، د بانک د خالصو عوایدو ټاکل، د بانک زیرمه ایزو حسابونو او یا ونډه والو ته د ونډو د گټې (مفاد) په ډول د د غسې خالصو عواید و انتقالول او ورکړه.
- ۱۳- د بانک په دفترونو کې د مخصوصو زیرمو جوړول.
- ۱۴- د بانک د پلورلو، ادغام او انحلال، یا بندولو په هکله تصمیم نیول.
- (۲) ونډه وال د بانک په ونډه ایز پانگه کې د هغوی د ونډې له میزان سره متناسب، د رأیې د حق لرونکي دي او هر ونډه وال کولای شي په خپله یا د یوه استازي له لارې، د ونډه والو په عمومي مجمع کې د خپلې رأیې له حق څخه گټه واخلي.
- (۳) د ونډه والو د عمومي مجمع غونډې، د اړتیا له مخې جوړېدی شي، د غونډې د ځای، نېټې او مودې په هکله معلومات د هغې له اجندا سره یو ځای یوه میاشت د مخه ونډه والو ته استول کېږي.
- په اضطراري غونډو کې دغه موده تر اوو ورځو پورې را کمېږي. په غونډو کې د هغو موضوعگانو په هکله چې په اجندا کې شاملې نه وي، تصمیم نشي نیول کیدای. عادي غونډې حداقل په کال کې یوځل، د بیلانس شپې د بهرنۍ بررسی او د بانک د تېر مالي کال د مالي رپوټ له بشپړیدو دوه میاشتې وروسته دایرېږي.
- فوق العاده غونډې د نظارت هیئت، عامل هیئت او د بررسی د کمیټې او هغو ونډه والو په غوښتنه چې، جمعاً په سلو کې د شلو یا زیاتو رأیو حق لري، په غوښتنه دایرېدی شي. ■

می شدند. این مبادله به شکل پایاپای بود و به نام مبادله بارتر یاد می شد از همان وقت مردم تصمیم گرفتند تا وضعیت مبادلاتی را مناسب تر بسازند در ابتداء چندین جنس را منحیث واسطه مبادله قرار دادند که از آن جمله می توان از (چای، پوست بز، صدف دریای، دانه های تسبیح) و غیره نام برد.

بعد ها فلزات جایگاه واسطه مبادله و یا پول را به خود اختصاص داد علما و اقتصاد دانان پیدایش پول مسکوک یا پول فلزی را به سده هشتم قبل از میلاد نسبت می دهند اما در کتاب عیون اخبار الرضا امیرالمومنین (ع) اشاره نموده که نمرود بن کنعان اولین شخصی بود که طلا را منحیث پول رواج داد.

تفکر بشر قادر به ایجاد سهولت در پروسه خرید و فروش و بالاخره مقاولات گردید و سند با اعتباری را که به نام پول مشهور است اختراع نمودند. مخترع این سند جز (پالمسترخ) کسی دیگر نبود وی توانست با اختراع این سند در سال ۱۶۵۶ اقتصاد مبادلوی جنس به جنس را به اقتصاد مُدرن امروزی تبدیل نماید.

»

مهرزاد حیدریان

تخنیکر آمریت مالی

که در معابد نگهداری می شدند را می توان نام برد و هر کدام این پول ها در ذات خود دارای ارزش خاص بودند. انگیزه ایجاد پول در زمان اقتصاد مبادلوی و یا بارتر بوجود آمد، چون انسان ها در آن زمان به شکل قبیلوی زندگی داشتند و بیشتر از نگاه تولیدات خود کفا بودند، در همین حالت مازاد کالا ها نزد شان نیاز به مبادله داشت و به مشکلات زیاد روبرو

پول در حقیقت وسیله مبادله و نگهداری حفظ ارزش هاست که به واسطه آن انسان ها قادر به مقاولات تجارتي مبادله و خرید و فروش شده اند. در زمانه های نه چندان نزدیک پول به اشکال گوناگون در مناطق مختلف استفاده می شد از جمله پول های یونان باستان به شکل کاغذ بزرگ بود و به نام ریسبت یاد می شد و پول های چینیایی به شکل نیم خستی

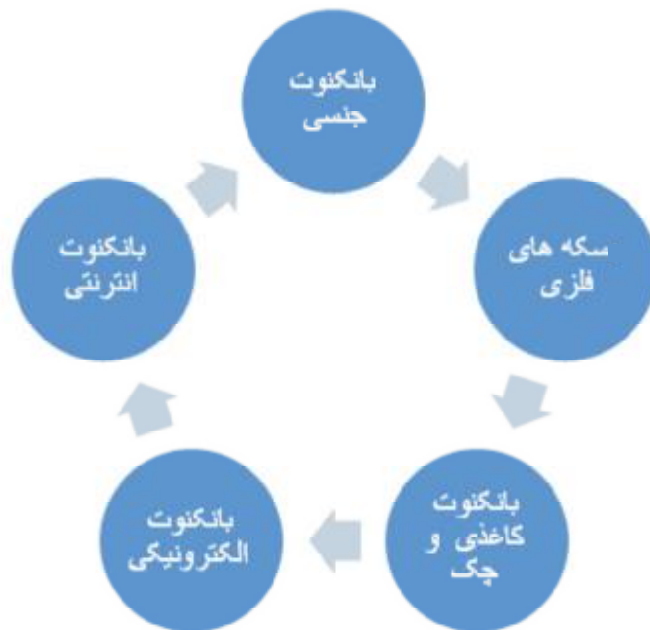
اشکال پول از انواع اجناس تا به پول های انترنتی امروزی، سیر تکاملی خود را پیمود و در هر زمان و مکان سلطه خود را بر نظام های اقتصادی استوار نگهداشت این روند تکامل پولی از اجناس شروع بعداً جای خود را به سکه های فلزی، بانکوت های کاغذی، چک و پول های الکترونیکی و انترنتی داد.

دلایل مختلف بر تبدیل شدن این پول ها از یک دایره به دایره دیگر وجود دارد که از جمله به پیشرفت تکنالوژی ازدیاد نیازمندی های دول و مسئله امنیتی و حمل و نقل این پول ها اشاره نمود که بیشتر این پیشرفت ها را در ممالک رو به انکشاف و انکشاف یافته می توان دید.

پیشرفت تکنالوژی از جمله عوامل مهم در همه عرصه ها بخصوص در روند تکاملی پولی محسوب می شود، به این معنا که در ابتداء بشر با قبول کردن اجناس خاص منحصاً پول عمل مبادله را انجام می دادند اما بعد از پیشرفت و تکامل تکنالوژی و بوجود آمدن ماشین ها و استخراج سنگ های معدنی به خصوص طلا و نقره، انواع و

اقسام سکه های فلزی با اوزان های مختلف وظیفه مبادله را انجام می دادند اما باز هم تکنالوژی معاصر، بشر را قادر به چاپ و نشر پول های کاغذی نمود و سرانجام با عصر نوین تکنالوژی، بیشتر معاملات توسط ماشین های مختص به (ذخیره پول و اخذ پول) و انترنت که بنام پول های الکترونیکی یاد می گردد، وظیفه پول را انجام می دهد. مسایل امنیتی و نیازمندی های دول بیشتر از پیش

دول را مجبور ساخت تا در شکل پول تغییرات ایجاد کنند، چون نیازمندی های دول به پول روز به روز زیاد می شد و انتقال سکه های فلزی حتی بانکوت های کاغذی باعث ایجاد جرایم و ناامنی می گردید. دلایل عمده برای جلوگیری از وقوع همچو حوادث و فراهم آوری سهولت ها در انتقال آن و جلوگیری از ضیاع وقت پول تا امروز به این سفر خود ادامه داده است.

در نتیجه، همه تحولات در این زمینه سودمند بوده و سبب ایجاد تسهیلات در داد و ستد و معاملات اقتصادی، پیشرفت در زندگی بشر، بسیط ساختن معاملات تجاری روزانه و سایر معاملات تجاری شد. ■

تشریک مساعی و تلاش های کارمندان زون و نمایندگیهای مربوط امکان پذیر نبود. آمریت زون شمالشرق، از همکاریهای مخلصانه تمام کارمندان و مقامات صالحه بانک مرکزی برای موفقیت در عرضه خدمات بانکی اظهار امتنان مینماید.

فعالیت هایکه در زون شمال شرق د افغانستان بانک طی سال مالی ۱۳۹۱ صورت گرفته است قرار ذیل تذکر داده میشود.

۱- منابع بشری

طی سال ۱۳۹۱ به تعداد ۲۲ کارمند و ۲ کارگر در این آمریت استخدام شدند که معضل کمبود پرسونل تقریباً بر طرف گردید. همچنان بست های اقتصاد دان ساحوی، نظارت کننده ساحوی، تحلیلگر معاملات و راپورهای مالی و تحلیلگر بودجه که قبلاً نا تکمیل بودند نیز در سال ۹۱ خوشبختانه تکمیل گردیدند.

ارزیابی اجراءات کارمندان طور حضوری صورت گرفته که باعث تشویق و حمایت مادی و معنوی آنها گردیده است.

۲- آموزش:

آمریت زون شمالشرق توانسته است با آموزش کارمندان در بخشهای گوناگون، بر کارایی و ظرفیت پرسونل خود بیافزاید که از آن جمله به موارد ذیل میتوان اشاره نمود:

- تدویر برنامه آموزشی شش روزه از تاریخ ۲۵ الی ۳۰ سنبله ۱۳۹۱ در بخش CBS برای شش تن از کارمندان در مرکز
- تدویر برنامه آموزش حسابداری برای شش تن از کارمندان نمایندگیها، برای مدت سه روز از تاریخ ۱۱ الی ۱۴ سرطان ۱۳۹۱، در آمریت زون
- آموزش هر یک از کارمندان جدید التقرر برای مدت ۱۵ الی ۲۰ روز در مرکز زون و یا نمایندگی به قسم عملی و نظری در بخشهای مربوطه <

گزارش فعالیت های سال ۱۳۹۱

آمریت زون شمال شرق

د افغانستان بانک

آمریت زون ساحوی شمالشرق د افغانستان بانک، مطابق پلان کاری خود در سال مالی ۱۳۹۱، با وجود محدودیتها و چالشهای عمومی، توانست به اهداف کاری خود بطور قابل ملاحظه یی دست پیدا کند که از جمله در بخش منابع بشری و اداری میتوان از استخدام کارمندان مسلکی و ارزیابی حضوری کارمندان، تدویر برنامه های آموزشی در بخشهای حسابداری و CBS برای دوره های مختلف یادآور شد.

برعلاوه دستاوردها در زمینه منابع بشری، آمریت زون توانست با همکاری مرکز و توجه مقام عالی ریاست در بخش های ساختمانی و زیربنایی نیز موفقیت چشمگیر داشته باشد که تهداب گذاری کمپلیکس اداری مرکز آمریت زون، پایه گذاری ساختمان نمایندگی تخار و عنقریب تکمیل آن از مهمترین فعالیتهای زیربنایی آمریت زون شمالشرق طی سال ۱۳۹۱ محسوب میگردد.

در زمینه ترویج پول افغانی و جلوگیری از معاملات به اسعاری خارجی، موجودی خزاین بانکهای تجارتي و نمایندگی های مربوطه، راپور گیری و راپور دهی به موقع امور و در بخش های عملیاتی، سیالیت و نقدینگی بانکها به وجه احسن، دریافت و انتقال مصون دارایی ها، پرداخت عندالموقع به بانکها، دولت و سایر مشتریان، شامل ساختن پول مازاد بانکها و عواید دولت بصورت نورمال از طرق کسه های وارده و در کل خدمات بانکی را به هموطنان ما به بهترین وجه عرضه نموده است.

البته این موفقیتها بدون همکاری و هماهنگی مسوولین و مقامات در مرکز و

ب: مؤسسات پولی غیر بانکی:

برعلاوه فعالیت بانکهای تجارتي تعداد زیاد از صرافان و خدمات پولی در این حوزه فعالیت دارند که مبادله و انتقالات پولی مردم از طریق آنها صورت می گیرد، که در مجموع به تعداد ۳۳ تن از عرضه کنندگان خدمات پولی و به تعداد ۴۵ تن از صرافان مجوز مصروف فعالیت در این حوزه می باشند و یک تعداد از صرافان و عرضه کنندگان خدمات پولی در ولایات بغلان، تخار و بدخشان می خواهند فعالیت نمایند که در آینده نزدیک به جوازدهی آنها اقدام می گردد.

۶- مدیریت پول نقد، انتقالات پول فیزیکی و ایمن سازی خزاین:

• از اینکه معاملات در این حوزه بیشتر به پول افغانی صورت میگیرد و یگانه مجرا توزیع کننده پول افغانی در بازار بانک مرکزی می باشد، بنابر آن مدیریت پول نقد، انتقالات پولی و تأمین سیالیت چالش های زیاد را به همراه دارد اما آمريت زون شمال شرق با تدابیر مناسب و پیشگیرانه به همکاری مرکز و نمایندگی ها تحت پوشش و روابط نزدیک که با ارگانهای امنیتی دارد، در اساس ترین شرایط از عدم نقدینگی بانکها جلوگیری نموده و خوشبختانه تا اکنون هیچ یک از بانکها به کمبود پول فیزیکی مواجه نشده اند.

• خزاین نمایندگی های تحت پوشش بشکل غیر مترقبه از طریق آمريت زون و بشکل ماهوار از طریق هیأت قومندانی امنیه، مستوفیت و مقام ولایت در اخیر هر ماه نیز موجودی می شود.

• موجودی خزانه، کتاب مشاهدات، تسلیم گیری و تسلیم دهی به مسوول امنیتی بانک، مهرولاک و فقل سازی سیف ها و خزانه و سربندلی بانک نوت ها یک میکانیزم واحد ترتیب و در نمایندگی مورد اجراء قرار داده شده است.

• آموزش تعداد ۲۵ نفر از عرضه کنندگان خدمات پولی شهر کندز برای مدت دو روز در بخش راپور دهی و شناخت مشتری در مرکز زون

۳- راپور ها:

راپور گیری از نمایندگی های تحت پوشش و ارسال راپور های ترویج پول افغانی، خزانه، سی بی اس، ای اف تی اس و ... بشکل روزانه، هفته وار، ماهوار و سالانه به دیپارتمنت های ارتباطی مرکز در زمان معین صورت گرفته است.

۴- تعمیرات و امور ساختمان ها:

سال ۱۳۹۱ خوبترین سال در بخش ساختمان سازی به آمريت زون شمال شرق بود که در این سال بزرگترین پروژه ها (ساختمانی مرکز آمريت زون و ساختمان تعمیر نمایندگی د افغانستان بانک تخار) می باشد.

۵- ترویج پول افغانی:

در ترویج پول افغانی طبق فرمان شماره ۴۵ جمهوری اسلامی افغانستان، مصوبه شورای عالی وزرا، مکاتیب و هدایات متعدد مقام عالی ریاست در آمريت زون شمالشرق توجه جدی صورت گرفته است که معاملات در حوزه شمال . به افغانی صورت می گیرد. با آن هم همواره از جانب کمیسیون موظف بررسی و کنترل از بازار صورت گرفته و متخلفین جریمه سنگین می کردند که این پروسه تأثیرات چشم گیری در جهت ترویج هر چه بیشتر پول افغانی و جلوگیری از اسعار داشته که در نتیجه به تعداد بیشتر از ۵۳۰ شرکت و فروشگاه مورد بررسی قرار گرفته و از جمله در حدود ۸۵ شرکت و دکان که یک تعداد معاملات شان به اسعار بود، جریمه گردیدند که مجموعاً مبلغ 360,425 افغانی از مدرک جریمه بدست آمده و شامل حساب نشر و مراقبت گردید.

بانکهای تجارتي و مؤسسات پولی غیر بانکی**الف: بانکهای تجارتي:**

تقریباً تمام بانکهای تجارتي داخلی در حوزه شمال شرق نمایندگی دارند که با پیشرفته ترین تجهیزات، با عرضه خدمات معیاری فعالیت می نمایند که فعالیت و موجودیت آنها باعث سهولت و پیشرفت قابل توجه در زندگی مردم این حوزه شده است و در کُل به تعداد ۳۷ نمایندگی مجوز بانکی های تجارتي در حوزه شمالشرق فعال اند که خزانه های آنها نظر به لزوم دید موجودی می گردد. که آمريت زون شمال شرق جلسات ربعوار و سالانه را جهت تحکیم روابط بانکها برگزار می نماید.

۸- جمعآوری بانکوت های مندرس

خوشبختانه به مبلغ ۶۶۸,۹۸۵,۰۰۰ افغانی پول مندرس در سطح زون به همکاری بانکهای تجارتي و نمایندگی های د افغانستان بانک در ۹ ماه گذشته جمعآوری و یک مقدار آن حریق گردید که بیشترین ارقام آن نوع بانکوت های خرد ۱۰ الی ۱۰۰ افغانی می باشند و بجای آن بانک نوت های جدید به انواعیه خرد و کلان توزیع گردید و طبق سالهای گذشته طی سال ۱۳۹۱ دبانک پلخمری باز هم بیشترین سهم را در جمعآوری پول های مندرس داشته است. ■

۷- فعالیت های عملیاتی:**الف: معاملات بین بانکی کود ۲۳:****۱: معاملات وارده، صادره و AFTS افغانی**

- مجموعی اسناد معاملات وارده افغانی به تعداد ۳۱۴ سند و به ارزش مبلغ ۶,۵۲۰,۲۲۸,۹۲۵ افغانی؛
- مجموع اسناد صادره به تعداد ۵۴۸ سند و به ارزش مبلغ ۱۷,۸۴۰,۴۶۸,۱۴۵ افغانی؛
- مجموع اسناد وارده AFTS به تعداد ۹۸۶ سند و به ارزش مبلغ ۱۲,۴۴۱,۷۰۸,۲۱۰ افغانی؛
- مجموع معاملات صادره AFTS به تعداد ۱۰۴۲ سند به ارزش مبلغ ۱۱,۳۲۸,۷۹۸,۸۸۹ افغانی

۲- معاملات وارده، صادره و AFTS دالری سال ۱۳۹۰:

- مجموع معاملات وارده دالری به تعداد ۳۸ سند، به ارزش مجموعی مبلغ ۱۱۹,۴۸۱,۷۰۶, دالر؛
- مجموع معاملات صادره دالری به تعداد ۲۶۷ سند به ارزش مبلغ ۲۵۶,۳۱۳,۳۱۶ دالر؛
- مجموع معاملات وارده دالری AFTS به تعداد ۳۳ سند به ارزش مجموع مبلغ ۷,۳۵۰,۰۰۰ دالر؛
- مجموع معاملات صادره دالری AFTS به تعداد ۳۷۲ سند به ارزش مبلغ ۱,۵۸۳,۷۱۶,۴۲۷ دالر

ب: معاملات نقده کود ۳:**۱: معاملات نقده افغانی:**

- مجموعی اسناد معاملات وارده نقده افغانی به تعداد ۱۱۹۶۷۷ سند و به ارزش مبلغ ۱۸.۴۱۱.۴۵۶.۴۴۱ افغانی؛
- مجموع اسناد صادره نقده به تعداد ۶۸۲۸۸ سند و به ارزش مبلغ ۱۸.۵۸۲.۳۵۱.۸۵۸ افغانی؛
- مجموع اسناد وارده نقده دالری به تعداد ۴۷۴۰۲ سند و به ارزش مبلغ ۲۴۷.۵۳۸.۵۸۸ افغانی؛
- مجموع معاملات صادره دالری به تعداد ۱۸۳۸ سند به ارزش مبلغ ۲۴۵.۶۸۹.۶۵۸ افغانی

ارزیابی اجراات کارکنان

بخش آخر

نجیب الله صافی

کارمند زون شمال شرق د افغانستان بانک

اصول ارزیابی اجراات کارکنان

سازمان ها به منظور شناخت علمی و دقیق از توانایی و ضعف کارکنان خود و رسیدن به اهداف سازمان اقدام به طراحی و اجرای ارزیابی اجراات کارکنان خود به صورت دوره یی یا مرحله یی می پردازند و همچنان بر مبنای ترکیب عوامل زمان، مصرف، کمیت و کیفیت میتوان مؤثریت و مفیدیت کارها را ارزیابی کرد، بدین اساس با ارزیابی مفیدیت و مؤثریت هر واحد سازمان، میتوان مدیر آن واحد را ارزیابی نمود.

چه کسی اجراات را ارزیابی میکند؟

ارزیابی اجراات توسط مدیر مستقیم

ارزیابی اجراات توسط مدیر مستقیم از قدیمی ترین شیوه های ارزیابی بوده که در حدود ۹۵ فیصد ارزیابی کارکنان سطوح میانی و پایینی توسط مدیران مستقیم صورت میگیرد. چون اداره واحد به عهده مدیر مستقیم است ارزیابی اجراات باعث تقویه جایگاه مدیریتی، تشخیص نیازهای آموزشی برای تربیت نیروی انسانی مؤثر است.

این نوع ارزیابی بدین منظور صورت میگیرد که مدیر مستقیم از چگونگی کار، مسوولیت ها، نیازها، استعدادها و نقاط ضعف و قوت زبردستان خود آگاه اند. به همین دلیل آنان میتوانند بارزترین نقش را در ارزیابی اجراات کارکنان انجام بدهند، ولی معایب این روش اینست که میتوان به اعمال نظرهای آگاهانه یا ناآگاهانه مدیران مستقیم اشاره نمود. چنین ارزیابی اجراات معمولاً در دوره های یک ساله صورت میگیرد.

ارزیابی اجراات توسط آمر ذیصلاح

آمرین ذیصلاح به دو منظور در ارزیابی اجراات کارکنان دخالت دارند.

- به منظور تأیید امضاء مدیران مستقیم.
- به هدف که مانع اعمال نظر مدیران مستقیم میشود و حالت منصفانه تر را دارد.

این روش معمولاً در زمان ارتقای کارکنان صورت میگیرد.

ارزیابی اجراات توسط همکاران

از جمله معتبرترین روش های ارزیابی اجراات بوده که معمولاً همکاران

<

ویژه گی های ارزیابی کننده:

- صداقت، ایمانداري و اعتماد به نفس
- توان قضاوت
- احساس مسوولیت
- دانش و اطلاعات لازم
- انگیزه برای ارزیابی اجراءات

روش های ارزیابی اجراءات**تعیین هدف، مدیریت بر مبنای هدف**

اهداف عمده در روش مدیریت بر مبنای هدف ایجاد رابطه خوب میان مدیران و کارکنان به محیط مساعد کاری به منظور افزایش انگیزه و بالا بردن سطح اجراءات کارکنان به هدف مشارکت مدیر با کارمندان در برنامه ریزی و تعیین اهداف کاری کارکنان با توافق دو جانبه صورت می گیرد. هم چنین در برگیرنده تعیین اهداف مشخص و قابل اندازه گیری برای هر کارمند است به صورت دوره ای پیشرفت های ایجاد شده را مورد بحث قرار میدهد.

- تعیین و تعریف دقیق وظایفی که باید توسط کارکنان انجام گیرد.
- اهداف سازمان و فرد را تعیین میکند.
- اهداف بخشی را تعیین میکند.
- در باره اهداف بخشی بحث میکند.
- اجراءات را بررسی میکند.
- تعیین اهداف جدید برای آینده.
- باز خورد ها را فراهم میکند؟
- اندازه گیری میزان دسیایی به اهداف.
- انجام اصلاحات ضروری.

«

یکدیگر را خوب تر میشناسند و به نقاط قوت و ضعف شان آگاهی دارند ولی این ارزیابی معایبی را نیز با خود دارد.

- عدم دانش لازم در مورد رتبه بندی.
- دیدگاه منفی در مورد یک دیگر (بخل).
- ممکن آگاهانه یا ناآگاهانه برای همکاران خود سطوح پایین از خود را خواهان اند.
- عدم رقابت سالم.

• رقابت بین کارمندان به منظور بدست آوردن امتیازات و پاداش باعث میشود که به همکاران خود امتیاز کمتر بدهند.

این ارزیابی زمانی مؤثر خواهد بود که وابستگی وظیفوی، ترکیب طولانی با یکدیگر و عدم رقابت بین همکاران وجود داشته باشد.

ارزیابی اجراءات توسط زیردستان

هدف اصلی این روش آگاهی مدیران از نتایج اجراءات، دانستن نقاط قوت و ضعف کارمندان و درک بهتر از نیارمندی های زیردستان میباشد.

محدودیت های این روش عبارت اند از:

- عده ئی از کارکنان این را فرصتی برای انتقام گیری استفاده میکنند.
- کارکنان مدیران را بر اساس درک خود ارزیابی می کنند، نه بر اساس اجراءات واقعی.

روش ارزیابی چند جانبه

در این روش از مدیران، همکاران، مشتریان، عرضه کننده گان و از تمام افراد که با فرد ارزیابی شونده ارتباط دارند درخواست ارائه اطلاعات و معلومات میشود. پرسش نامه های تهیه شده در مورد مشخصات اخلاقی، نقاط قوت و ضعف و استعداد کاری ارزیابی شونده مطرح میشود. از این روش به منظور تعیین نیارمندی ها، مهارت آموزی و توسعه جهت گزارش دهی موفقیت های گذشته هنگام بکارگیری وظیفه جدید به هدف بررسی اجراءات فرد استفاده میشود.

روش ارزیابی تشریحی

در این روش ارزیابی کننده چگونگی اجراءات کارکنان را بصورت داستان مینویسد. موفقیت و عدم موفقیت فرد به قدرت و توصیف ارزیاب بستگی دارد، ممکن در مورد ارزیابی شونده بعضی سوالات مطرح شود که:

- شرح دهید که اجراءات این کارمند شامل کمیت و کیفیت کار چگونه است؟
- معلومات کاری، توانایی و نقاط قوت و ضعف او کدام است؟

ارزیابی کننده در مورد اجراءات کاری استعداد و نقاط قوت و ضعف ارزیابی شونده بطور مفصل در حال بیان نماید اما در گذشته چندان توجه

نداشته باشد اما ارزیابی کننده دیگر اجراءات گذشته کارمند را بطور مفصل شرح داده به حال چندان توجه نداشته باشد و هم چنین ارزیابی کننده که نویسنده خوب است میتواند که شرح حال ارزیابی شونده را بطور مفصل و بهتر از آنچه که اجراءات کرده است معرفی نمایند در حالیکه ارزیابی کننده دیگر به ضعف ادبیاتی دچار است.

روش درجه بندی

در این روش طبقات را مورد ارزیابی قرار میدهند که کاملاً تعریف شده و مشخص هستند مانند طبقات عالی، خوب، متوسط و ضعیف.

فرد که بهترین اجراءات را داشته باشد در بالای جدول و کسی که کمترین اجراءات را داشته باشد در پایین جدول قرار گرفته و سایر کارمندان در وسط این جدول قرار میگیرند.

روش بررسی نامه (چک لیست)

از این روش به منظور کاهش مسوولیت های مدیران مستقیم و ذیصلاح که در آن از پرسشنامه های استفاده میشود که پاسخ آن ها بلی نه خیر بوده که مربوط به اجراءات کارمندان است میباشد و هم چنان ارزیابی کننده بطور مستقیم ارزیابی شونده را ارزیابی نمیکند بلکه در مورد آن ها گزارش ها را تکمیل میکند و پس ارزیابی واقعی توسط کارشنان امور کارکنان انجام میشود.

معایب این روش آن است که برای طبقات شغلی مختلف از چک لیست های مختلف باید استفاده شود و مزیت آن این است که بی اطلاعی ارزیابی کننده گان از ارزش پاسخهای مثبت یا منفی است.

ارزیابی بر اساس رویداد های مهم

در این روش وظیفه اصلی مدیر مستقیم یا ارزیابی کننده این است که تمام رویدادهای مستند را در مورد اجراءات مثبت و منفی کارمندان مورد

»

میشود و فهرست تمام مشخصات شخصی ارزیابی شونده ترتیب گردیده از ارزیابی کننده درخواست میشود جمله های که بیشتر با صفات و مشخصات ارزیابی شونده صدق میکند انتخاب نماید.

روش انتخاب اجباری روش است که ارزیاب نمیتواند به هیچ وجه اعمال نظر به نفع و ضرر ارزیابی کننده داشته باشد.

روش مقایسه فرد با فرد

از این روش زمانی استفاده میشود که کارکنان بین ۱۵ تا ۲۰ نفر باشد. به منظور تعیین شایستگی، استعداد، فعالیت ها، ابتکارات و فعالیت کارمندان را یک به دیگر مقایسه می نماید، اشکالات این روش آنست، ممکن عوامل مورد مقایسه در محیط های مختلف دارای مفاهیم مختلف باشد و هم چنین نظر دهنده در شرایط مختلف روحی افراد را بطور متفاوت ارزیابی کند. ■

ارزیابی، ثبت میکند.

ثبت رفتارهای مثبت و منفی کارکنان از زمان های مختلف میتواند دلایل تصمیم های بعدی آن ها را مورد توجه قرار دهد.

اشکال عمده این روش این است که ارزیابی کننده باید به طور منظم تمام رویداد ها را بنویسد که این خود زمان زیاد بکار دارد، ممکن توسط افراد مختلف به شیوه های مختلف تفسیر شود.

روش توزیع اجباری

در روش اجباری، کارمندان را به گروه های مربوط به اجراءات شان قرار میدهد درست مثل روی منحنی بردن نمرات توسط استاد، به طور مثال:

۱۰٪ از کارکنان دارای عالی ترین اجراءات.

۲۰٪ از کارکنان دارای اجراءات خوب.

۴۰٪ از کارکنان دارای اجراءات متوسط.

۲۰٪ از کارکنان دارای اجراءات ضعیف.

۱۰٪ از کارکنان دارای اجراءات بسیار ضعیف.

روش انتخاب اجباری

از این روش به منظور کاهش اعمال نظر ارزیابی کننده بالای ارزیابی شونده استفاده

اطلاعیه د افغانستان بانک

در داد و ستد و معاملات اقتصادی تان از پذیرش اسعار خودداری کنید و به اشخاصیکه از اسعار در معاملات پولی خویش کار می گیرند بگویید که پول ملی ما نشانه از فرهنگ، تاریخ و هویت ملی ماست و ترویج آن معرف و نشانه از فرهنگ عالی افغان هاست. در معاملات تان از پول ملی تان استفاده نمایند تا پول ملی تان تقویه و هر چه بیشتر از امروز ثبات یابد. ■

BanK

Da Afghanistan Bank, Publication

Issue 69 Sixth Year, March 2013

ګرانو هېوادوالو!

افغانی د افغانانو پیژندګلوي او دودول یې د عالی فرهنگ ښکارندوی کوي.

با غرس یک نهال و مراقبت درست از آن می توانید به کشور عزیز، فضای سبز و چهره دیگری بخشید.